

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Second Class postage paid at Fitchburg, MA

Torstaina, kesäkuun 11 p., 1987 Thurs., June 11, 1987

FINNISH AMERICAN WEEKLY

83 vuosikerta Vol. LXXXIII No. 23 45 cents

MAAILMAN ERI KULMILTA

Kiina lopetti puhdistukset

Kiinan kommunistinen puolue ilmoitti äskettäin, puhdistukset puolueen jäsenistössä on viimein saatu päätökseen. Puhdistukset alkoivat vuonna 1983. Vanha puolueen jäsen Bo Yibo myönsi kuitenkin, etteivät puhdistukset kaikilta osiltaan onnistuneet.

Bo kertoi alustavalle puoluekokoukselle, että taloudellinen uudistuspolitiikka on estänyt puolueen lujittamispyrkimisiä.

Rust oikeuteen seikkailuistaan

MOSKOVA, N-liitto - Pienkoneellaan Punaiselle torille laskeutunut länsisaksalainen Matthias Rust joutuu vastaamaan teostaan oikeudessa, totesi englantilaisen Moscov News -lehden päätoimittaja viime kesäviikkona ilmestyneen viikkolehden pääkirjoituksessa. Arvovaltaisen päätoimittajan lausunto oli tähän saakka selvän viittaus siihen, että Rustia vastaan nostetaan syyte.

100,000 Karamin hautajaisissa

TRIPOLI, Libanon - Lähes satuhatta surevaa ihmistä täytti pohjoislibanonilaisen Tripolin kaupungin kadut viime kesäviikkona jättäkkeen pääministerille Rashid Karamille. Hautajaissaaton ympärillä lähes hysteeriset ihmiset huusivat skulauseita sankarilleen.

hmisoikeuksia

LONTOO, Englanti - Ihmis-oikeusjärjestö Amnesty International syytti viime kesäviikkona Vietnamin tukemaa Kamutsean hallitusta tuhansien ihmisten laittomasta pidättämisestä ja poliittisten vankien kiittamisesta kahdeksan vallasolovuotensa aikana.

Englannin pääministeri Margaret Thatcher on joutunut monilaisiin puuhiin tänään pidettävien vaalien edellä. Kuvassa hän auttaa nuorta konservatiivista kannattajaa Thomas Marshallia soimimalla tämän kumitossujen nauhat.

Jackson valmis varapresidentin virkaan

WASHINGTON - Pastori Jesse Jackson toisti jälleen valmiutensa ottaa vastaan varapresidentin nimitys, ellei häntä valita demokraattisen puolueen presidenttiehdokkaaksi.

Jackson, joka gallupien mukaan on johtava demokraattinen kandidaatti, myönsi että hänen kampanjansa ei ole onnistunut luomaan johtavan kandidaatin statusta.

Viime viikon torstaina julistettu Washington Postin ja ABC televisioaseman galluppi osoitti Jacksonin saaneen 22 prosenttia demokraattien äänistä. Massachusettsin kuvernööri Michael

Dukakis ja Illinoisin senaattori Paul Simon saivat kumpikin 13 prosenttia äänistä.

Uutta rokotetta kokeillaan Aidsiin

WASHINGTON - Ensimmäinen askel rokotteen kehittämiseksi aidsia vastaan on otettu.

DNA-tekniikan avulla valmistetulla rokotteella on ensimmäisen kerran näytetty olevan tiettyä suojaavaa vaikutusta, kun sitä on kokeiltu ihmisillä.

Kymmenen aidsia eli immuunikatua sairastavaa rokotettiin samalla rokotteella. Heidän immuunijärjestelmässään todettiin tiettyä parantumista.

Tähtien sota ei kiinnosta

Tiedemiehet ovat näreissään Tähtien sodan keskeisestä asemasta USA:n yliopistojen tutkimusprojekteissa. Joka kolmas 600 000 amerikkalaisesta teknisen tai luonnontieteellisen loppututkimuksen suorittaneesta työkentelee nykyään sotilasprojektien parissa.

Tähtien sotaan liittyvät projektit nielevät yhä enemmän varoja muilta tutkimusprojekteilta. Monet yliopistotutkijat joutuvat olemaan mukana sotilaallisissa projekteissa vastoin tahtoaan, kirjoittaa Jorma T. Mattila Insinööriutisiin San Franciscosta.

USA:n yliopistoissa on jo 6 500 tiedemiestä allekirjoittanut kir-

jelmän, jossa tutkijoita kehoitetaan boikotoimaan Tähtien sota -hanketta. Myös teollisuuden ja hallituksen palkkalistoilla olevista tutkijoista lähes 2 000 on tehnyt oman vetoomuksensa projektin keskeyttämiseksi.

Yliopistojen tutkimusrahoista 17 prosenttia tulee puolustusministeriöltä. Sotilaallisesti tärkeillä aloilla, kuten matematiikassa ja tietojenkäsittelyssä yli puolet valtion määrärahoista tulee Pentagonilta. Avaruustutkimuksessa Pentagonin osuus on peräti 81 prosenttia tutkimusmäärärahoista.

Koska tutkimuksen rahoittaja myös sanelee tutkimuksen tavoitteet ja päämäärät, on monien

alojen tutkimus keskittynyt sotilaallisiin tutkimusongelmiin. Presidentti Ronald Reaganin valtakaudella sotilaallisen tutkimuksen osuus kaikista tutkimustyöstä on noussut rajusti Tähtien sota -projektin myötä.

Tähtien sodan kehittelyyn on käytetty jo runsaat kahdeksan miljardia dollaria. Sotilaallisiin tutkimuksiin suunnatut määrärahat ovat nousseet vuodesta 1980 peräti 89 prosenttia.

On syytä kysyä, mitä tämä merkitsee tieteelle ja yhteiskunnan tulevaisuudelle, sanoo luonnontieteiden ja energiatalouden professori John P. Holdren Berkeleyn yliopistosta Kaliforniasta.

Greenspan valtiovarain ministeriön johtoon

WASHINGTON - Presidentti Reaganin viime viikkoinen ilmoitus valtiovarainministeriön johtoon Paul A. Volckerin eroamisesta oli melkoinen yllätys monille.

Tämän seuraajaksi Reagan nautti nimityksensä liikeasiain konsultin Alan Greenspanin, joka palveli talouselämän neuvonantajien puheenjohtajana sekä Nixonin että Fordin hallituskaudella.

Volckerilla oli Herkulesin maine inflaation suhteen ja hänet tunnettiin dollarin vakaana puolestajana. Tämän johdosta pörssikurssit ja dollari alkoivat luisua alamäkeä välittömästi sen jälkeen kun Reagan ilmoitti Volckerin eroamisesta.

Laskusuunta oli kuitenkin vain hetkellinen, sillä Greenspanin uskotaan jatkavan Volckerin

Alan Greenspan

konservatiivista ja pragmaattista linjaa.

Naissankarista pääministeriksi?

Islannin sosiaalidemokraattien värikäs puheenjohtaja John Baldvin Hannibalsson ottaa nyt vuorostaan mittaa huhtikuun vaaleissa vaa'ankielen asemaan nousseesta Naisten puolueesta presidentin annettua hänelle hallituksen muodostamistehtävän. Ensimmäiseksi Hannibalsson sanoo kuitenkin pyrkivänsä yhteistyöhön keskuslaisten Edistyspuolueen ja konservatiivisen Itsenäispuolueen kanssa, jotka hallitsivat ennen vaaleja.

Hannibalssonilla kyllä on naisten miehen maine, mutta se on saavutettu ei-feministisissä piireissä, avoimella entisen Miss Islannin kanssa. Vaalien alla hän tarjoutui silti innokkaasti myös hallitusyhteistyöhön naisten kanssa.

Feministien radikaali puolustuspolitiikka on kariuttanut eri pohjakaavallut kuluneiden viiden viikon aikana. He ovat vaatineet mm. uuden yhdysvaltalaisen tutkan rakennusluvan perumista. Puolue vastustaa maan jäsenyyttä Natossa, mutta ei ole ottanut erovaatimusta esille hallitusneuvotteluissa.

Uusintavaalien järjestäminen syksyllä näyttää yhä varteentottavammalta mahdollisuudelta. Mikäli silloin käy samoin kuin keväällä, kaksinkertaistaa Naisten puolue jälleen ääniosuutensa. Silloin se olisi jo 20 prosenttia.

Lääkärit vaativat ydinkoekieltoa

Lääkärit ydinsotaa vastaan järjestö päätti viime viikon maanantaina seitsemän maailmankongressinsa Moskovassa.

Kokouksen julkilausumassa vaadittiin määrätietoisesti kaikkien ydinasen hävittämistä. Järjestö uudisti myös vetoomuksensa Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton hallituksille kaikkien ydinkoekieltojen kieltämiseksi siihen saakka, kunnes on saatu

aikaan täydellinen ydinkoekielto.

Kokoukseen osallistuneet 2,800:aa lääkärinä keskustelivat neljän päivän aikana lähes kaikesta ydinvoimasta ja ydinaseisiin liittyvästä.

Aiheet vaihtelivat periaatteellista kysymystä lääketeollisuuden pohdiskeluihin mahdollisen ydinsodan vaikutuksista.

Turvallisuus-toimet kiristyvät

VENETSIA, Italia - Italian viranomaiset sulki Venetsian Marco Polon lentokentän varhin viime viikon perjantaina valmistautuessaan toimimaan isäntänä tämän viikkoiselle läntisten teollisuusmaiden huippukokoukselle.

Tavalliset venetsialaiset saivat vilahduksen kiristetyistä turvallisuustoimenpiteistä presidentti Reaganin pistäytyessä lähistöllä sijaitsevassa Mogliano Venetossa.

Poliisien, turvallisuusvirkailijoiden ja US:n salaisen palvelun virkailijoiden muodostamat kolme kehää pitivät kaikki loitolla elegantista Villa Condulmerista, missä presidenttipari asui vierailunsa aikana.

Italialaisten scuba sukeltajien tehtävänä oli tutkia St. Giorgio saarta ympäröivät vedet tuuma tuumalta, jotta voitaisiin välttää ikäviä keskeytyksiä läntisten teollisuusmaiden johtajien huippukokouksen aikana. Sarmakkomiesten tehtävänä on haravoida vedet päivitään.

Uuden Englannin alueen amerikansuomalaisten Kesäjuhlat Saiman Puistossa Fitchburg, Mass.

Heinäk. 3. - 5. päivinä

Kreetat Kesäjuhille

Neljästätoista tytöstä koostuva kanteleryhmä Kreetat Suomesta esiintyy tämän vuotuisilla Kesäjuhilla. Heidän vetäjänään toimii vetelijäinen Aila Rauhalu, joka onkin toiminut tässä tehtävässä jo 14 vuotta. Kreetat saapuvat Fitchburgiin heinäkuun ensimmäisenä päivänä ja palaavat Suomeen saman kuun 12. päivänä. He asuvat Fitchburg State Collegien oppilasasuntolassa. Tyttöillä ei ole autoa, joten liikkuminen jatkuu sivulla 4

Kansainvälinen koulu Helsingin isien huutolainen

Kansainvälisyys on päivän sana. Suomi ottaa kernaasti vastaan ulkomaalaisia tutkijoita, yritysten edustajia ja diplomaatteja. Heidän lastensa koulunkäynnin tukeminen on vain tunnu olevan "in".

Helsingin kaupungin isille ei edes koulua käyvien kunnan omien lasten matkoja, terveydenhoito- ja ruokakustannusten tukeminen ainaakaan tähän asti ole ollut sydämensia.

Helsingin kansainvälisen koulun liki sata oppilasta seitsämästätoista eri maasta astelivat kouluaamuisin sisään samasta ovesta Mäkelän ylä- ja ala-asteiden kanssa. Liikuntatilojen, ruokasalin ja aineopetustilojen jakaminen vaikeuttaa molempien koulujen työskentelyä. Kansainvälisen koulun oppilasmäärä kasvaa ja luokka-asteet lisääntyvät. Paras ratkaisu ongelmaan olisi oma rakennus.

Koulurakennus löytyi, ei rahaa

Kansainvälinen koulu olisi saanut Onnentieltä Käpylän lukion ja yläasteen entiset tilat käyttöön. Ensimmäinen syyskuu lähtien. Omassa koulurakennuksessa koulun kustannukset olisivat kuitenkin moninkertaiset, koska esimerkiksi keittiöhenkilökunnan palkat ja siivouskustannukset joi-

tuisi maksamaan yksin.

Koulun hallituksen puheenjohtaja Thomas O'Connor kertoo, että koulu ei taloudellisten syiden vuoksi voinut muuttaa Käpylään, vaikka se muuten olisi ollut hyvä ratkaisu. Yksityisen koulun lukukausimaksut ovat nyt 29,000 markkaa ulkomaalaisilta ja 15,000 markkaa suomalaisilta lapsilta.

Joidenkin maiden hallitukset ja monet yritykset maksavat joko kokonaan tai osittain palveluksessaan olevien ulkomailta työkentelevien työntekijöidensä lasten koulukulut. Thomas O'Connorin mukaan kuitenkin noin 40 prosenttia vanhemmista maksaa kouluvuosisumaksun kokonaan itse.

Suonio korostaa koulun merkitystä

Tampereen apulaiskaupunginjohtaja Kaarina Suonio puhui opetusministerinä ollessaan Helsingin kansainvälisen koulun puolesta. Koulu sai virallisen aseman vuonna 1984. Virallinen asema toivotaan valtionavun, joka on vuosi vuodelta kasvanut. Tänä vuonna se oli 250,000 markkaa.

-Koulu on välttämätön meidän kansainvälisten suhteidemme vuoksi ja sen takia, että voimme palvella diplomaattikuntaa, Winder-instituuttia ja muissa kansainvälisissä tehtävissä olevia ulkomaalaisia, jotka tulevat per-

heineen Suomeen, Kaarina Suonio toteaa. Hän on edelleen sitä mieltä, että Helsingin kaupungin pitäisi tehdä nykyistä huomattavasti enemmän koulun hyväksi.

Helsingin kaupunki on puolestaan sitä mieltä, että se tekee osuutensa luovuttamalla koulun käyttöön tilat huomattavan edullisesti. Kansainvälinen koulu maksaa Mäkelän koulussa sen käytössä olevista luokkahuoneista lähes 90,000 markkaa vuodessa.

Helsingin kaupungin kouluviraston talouspäällikkö Harri Pirkkalainen kertoo, että kaupunki ei vielä osallistu kansainväliseen kouluun käyvien helsinkiläisten lasten matkoja, terveydenhoito-, tai ruokailukuluihin. Koska kaupungin omia peruskoulukäytäviä on koulussa vain kymmenkunta, Harri Pirkkalainen uskoo, että ainakin heidän ruokakustannustensa korvaamiselle löytyy kannattajia.

Koululaisten huoltajien tänä talvena tekemä ruokailumaksujen poistamista koskeva aloite on valmisteltavana kouluvirastossa ja koululaatukunnassa. Kaupungin kansliassa puolestaan valmistellaan aikaisempina vuosina tulleita koulun yleisiä avustushakemuksia. Käpylän koulu tyhjenee uudelleen kahden vuoden kuluttua. Riittääkö silloin enemmän hyvää tahtoa?

This week in
THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

page 3

Summer:
A time
for
festivals

Exchange Rate

1 Finnish mark=\$0.2340 US
\$1 US=4.26 Finnish marks

as of June 10

Sisäsiivuilla:

• Floridan kuulumisia sivu 4

• Fitchburg ja ympäristö sivu 5

• Suomesta ja suomalaisista sivu 6

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905

Published by RAIVAAJA PUBLISHING CO.
Weekly on Thursday except when Holiday falls on
Thursday, then on Wednesday
147 Elm St., P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01520
Phone (617) 313-3822
Second Class postage paid at Fitchburg, MA

Marita Cauthen
Editor

J. N. Ratilo
Manager

SUBSCRIPTION RATES (TILAUSHINNAT)

UNITED STATES	
12 Mo.	\$20.00
6 Mo.	13.00
3 Mo.	9.00
OUTSIDE U.S.	
12 Mo.	\$24.00
6 Mo.	17.00

Single copies 45c

Toivooa kärsiville potilaille

Hallituksen uusi lakiesitys, minkä alaisuudessa kokeilun alaiset lääkeaineet olisivat kuolemaisillaan olevien potilaiden ulottuvuudella, on merkinä myötätunnosta, ymmärtämyksestä ja tarkoituksenmukaisuudesta. Tämän johdosta "kuolemaan tuomituilla" henkilöillä on mahdollisuus taistella vastaan.

Ylläoleva teksti ei ole suinkaan liian draamatista, vaikka saattaakin kuulosta siltä. Terveystieteiden virkailijan S. Jay Plagerin mukaan uusi lakiesitys antaa toivottomassa tilassa oleville potilaille vaihtoehdon: he saavat itse päättää, tulisiko heidän kokeilla tutkimuksen alaisia lääkeaineita vai antautua kuolemalle.

Melko varmasti monet, varsinkin AIDS-potilaat, valitsevat ensimmäisen vaihtoehdon.

Samanlaisia lakiesityksiä on ehdotettu aikaisemminkin, mutta negatiivisin tuloksin. Monet pelkäsivät tämän johtavan ns. poppakonstien käyttöön.

Plagerin mukaan uusi lakiesitys estää nämä. Kokeilun alaiset lääkeaineet hyväksytään vain siinä tapauksessa, että ne ovat antaneet jonkinlaista toivota tieteellisissä tutkimuksissa.

AIDS-potilaat tulevat ensimmäisenä mieleen mietittäessä, ketkä saattaisivat hyötyä uudesta lakiesityksestä. He eivät ole kuitenkaan ainoita, sillä uusi lakiesitys saattaisi antaa toivota monille sydäntautipotilaille, sydämen sisäkalvontulehduksista kärsiville, parantumattomille syöpäpotilaille ja niin edelleen.

Sitä ei voida pitää minään muuna kuin suurena askeleena eteenpäin. Humaanisuuden nimissä ollaan valmiita etsimään keskitie epämääräisten säädösten ja liiallisen varovaisuuden välillä.

KATJAN RAKASTAJA

Hän tarttui Katjan suuriin, kauniisiin käsiin ja painoi niitä sydämeensä; hän oli tukahtua riemusta. Hän saatoi vaivoin pysytellä jaloillaan ja toisti yhtenä: "Katja! Katja!" Ja Katja alkoi itkeä, mutta hän hymyili kynneltensä lomitse. Ken ei ole nähnyt sellaisia kyyneleitä rakastamansa naisen silmissä, hän ei tiedä, miten onnellinen ihminen täällä maan päällä saattaa olla ylenpalttisesti kiitollisuudessa ja rakkaudessa.

I Turgenjev

ANKARA RAKKAUS

En halua sellaista olkivalkeana palavaa intohimoa, joka häikäisee, polttaa tai kuivaa; minä kutsun, odotan ja toivon yhä vielä suurta, pyhää, vakaata ja ankaraa rakkautta, jonka elämä tuntuu sielun kaikissa säikeissä ja kaikissa voimissa.

Henri Amiel

YRJÖ KOSKINEN MORSIAMELLEEN

Kieltää itsensä toisen tähden, löytää onnensa työstä toisen hyväksi samalla kuin itse tulee hävitetyksi, -siinä ihmisen, siinä hengen voitto. Siihen pyrkii kaikki jalo työ, mutta ihanimpana se ilmenee puolisoiden, morsiamen ja sulhasen rakkaudessa.

Yrjö Koskinen

KUOLEMAAN ASTI

Mene ja toimi; mene ja rakasta! Anna pois kaikki mitä omistat rakkaudessa - niin, rakasta kuolemaan asti.

W. Rudin

Nimipäivät

Kesäkuun 20 p. Into
Kesäkuun 21 p. Ahti, Ahto
Kesäkuun 22 p. Paula, Liina
Kesäkuun 23 p. Aatto, Aatu, Aadolf
Kesäkuun 24 p. Johannes, Juhani,
Jussi, Jukka, Juha, Juho,
Juhana, Janne, Jani

Kesäkuun 25 p. Uuno
Kesäkuun 26 p. Jorma, Jarmo,
Jarno

Titanicin matkustajia kuntoilemassa aluksen voimistelusalissa laivan pysähtyessä Queenstownissa Irlannissa matkallaan Atlantin yli.

Titanic

Atlantin pohjassa 75 vuotta maannut loistolaiva kiehtoo yhä ihmisten mielikuvitusta enemmän kuin yksikään toinen haaksirikkoutunut alus

Huhtikuun 10. päivänä 1912 kello 12:00 maailman suurin matkustaja-alus Titanic lähti Southamptonista neitsytmatkalleen kohti New Yorkia. Alus ei päässyt koskaan perille, vaan törmäsi jäävuoreen ja upposi mukanaan yli 1,500 matkustajaa.

Titanicin yllättävä uppoaminen 15. huhtikuuta 1912 oli isku 1800-luvun loppupuolelta saakka vallinneelle edistysuskolle. Tiede ja tekniikka olivat oppineet hallitsemaan luonnonvoimia yhä paremmin. Luottamus ihmisen mahdollisuuksiin kuvastivat esimerkiksi Jules Verne'n kirjat, darwinismi ja kansallistunteen herääminen eri maissa. Rautatiet olivat parantaneet kulkuyhteyksiä, ja ihmiset saattoivat liikkua entistä laajemmalla. Lääketiedekin oppi hoitamaan monia sairauksia, joita oli aiemmin pidetty parantumattomina.

Haaksirikko osui kohtalonomaisesti aikaan, jolloin luottamus ihmisen mahdollisuuksiin alkoi rakoilla. Modernien kirjaillijoiden, kuten Rainer Maria Rilken ja Franz Kafkan, teksteihin ilmaantui "outoa levottomuutta", Pablo Picasso ja Georges Braque loivat maalaustaitteissa kubismia, Igor Stravinskii sävelsi "Kevätuhurin", ja Arnold Schönberg kehitti atonaalista musiikkia. Oswald Spengler antoi 1912 historiantulkintansa nimeksi "Länsimaiden perikato".

Edistysuskoa oli tukenut myös se, että Euroopassa oli eletty vuosikymmeniä ilman suursotia. Pitkään kestänyt rauhantila oli luonut turvallisuudentunteen, joka sai monet uskomaan, että suurvaltojen kiistat voitoin ratkaista järkevästi.

Tekniikan avulla ihminen oli saanut entistä vankemman otteen luonnosta, mutta saman tekniikan avulla Eurooppa myös aseistautui uusilla tuhoaseilla. Balkanilla oli levotonta, ja Agadirin kriisi oli 1911 uhanut Eurooppaa. Haaksirikon päivänä Helsingin lehdet kertoivat Italian ja Turkin sodasta sekä kapinasta kaukaisessa Afganistanissa.

Ajan tunnelmia kuvasti Aino Kallaksen nopeasti julkaisema Titanic-novelli kokoelma "Seitsemän", jossa yksi uppoamisen kokijoista oli koira:

"Ja kauhu täytti sydämeni uudelleen runojaan myöten. Ymmärsin yhtäkkiä, että Isäntä, jota olin pitänyt kaikkivaltiaana, ei voinut tehdä mitään minua eikä itseään auttaakseen, vaan että hänen oli kadottava yhdessä minun ja muiden kanssa. . . . Ja minä ulvoin, ja kaikki luodut minun kerrallani."

Haaksirikon jälkeen alkoivat maailmalle levitä kohukertomukset, huhut ja yllätykset, joista monet ovat säilyttäneet elinvoimansa näihin päiviin saakka. Titanicissa on väitetty olleen yli 300 miljoonan dollarin arvosta kultaa ja timanttia. Kultalastista ei kuitenkaan ole löytynyt merkitöitä. Timanttityhtiö De Beers kumoo huhut, että laivassa olisi ollut miljardin markan arvosta hiomattomia timantteja. De Beersin mukaan suurin osa huhutusta timanttilastista oli jäänyt Amsterdamiin. New Yorkiin lähetettyä kiviä oli Titanicissa ehkä 20 miljoonan markan edestä.

Titanicin suurin aarre saattoi olla satoja vuosia vanha, maailman kauneimmaksi sanottu käsikirjoitus persialaisen Omar Khaijamin runoja. Se on kuitenkin tuhoutunut jo kauan sitten.

Laivan tuho oli niin tyrmistyttävä, että moni halusi uskoa sen johtuneen hämäristä syistä. Titanic törmäsi jäävuoreen, vaika-

ka se oli saanut vaarasta sähköä toisilta laivoilta. Kaksi kolmasosaa matkustajista eli 1,513 ihmistä hukkuu, vaikka laivan uppoaminen kesti yli kolme tuntia.

Tavoitteliko alus nopeusennätystä

Kapteeni Edward Whiten väitetään ajaneen täyttää vauhtia, koska Titanic muka tavoitteli Atlantin ylitystä ennätysajassa. Ennätys kuului Mauretania-läivälle. Titanicin nopeus oli kuitenkin vain 22 solmua, joten se ei edes voinut yltää Mauretaniaan yli 26 solmun keskinopeuteen. White Star -varustamo olikin jo aiemmin luopunut ennätyskilvasta ja keskittynyt sisustamaan laivansa ylellisiksi.

Jälkiviisuus ei silti auta selittämään kokeneen kapteenin tekoja.

Viranomaisen on sanottu suojelleen laivan mukana hukkuneen kapteenin Whiten mainetta. Lordi Merseyn johtama tutkimuskomissio kuitenkin syytti "heikkoo" kapteenia, joka pelkäsi matkustajien joutuvan pakokauhun valtaan. Veneisiin olisi mahtunut 1,178 ihmistä, mutta niihin saatiin vain 652, komissio sanoi. Pelastusveneharjoituksia ei ollut pidetty. Komission mukaan ylin päällystys oli vastuussa siitä, ettei matkustajia hälytetty ajoissa eikä kaikkia käytetty.

Titanicin veneissä oli tilaa vain puolelta laivalla olleista. Se oli kuitenkin ajan tapa. Tuskin missään suuressa matkustajalaivassa oli pelastusvenepaikka jokaiselle.

Osoituksena varustamon vastuuttomuudesta muistutetaan yhä, että Titanicia mainostettiin "uppoamattomaksi". Laivayhtiö uskoi todellakin Titanicin selviävän suuristakin kolhuista. Tämä osaltaan esti kapteenia tajuaaasta ajoissa vaaraa, mutta toisaalta mittaan laivaa ei silloinkaan uskottu sananmukaisesti uppoamattomaksi.

Titanicin miljoonärien syytetään pelastautuneen köyhien kolmannen luokan matkustajien kustannuksella. Heti haaksirikon jälkeen kerrottiin sankarillisista miehistä, jotka uhrasivat henkensä, jotta naiset ja lapset pelastuisivat. Mutta yhtä lailla oli liikkeellä tarinoita, joissa kuvailtiin häikäilemätöntä talitelua paikoista pelastusveneissä.

Ensimmäisen luokan miesmatkustajista jäi eloon jokseenkin yhtä suuri osa (32,6 prosenttia) kuin kolmannen luokan lapsista (34,2 prosenttia). Pahamaineisella "miljoonäreiveneellä", "Millionaires' Specialilla", soui pois tusina upporikasta, vaikka veneessä oli tilaa 65 ihmiselle. Luonteenlujutta osoitti taas miljoonäri Isidor Straussin vaimo, joka mieluummin hukkui miehensä kuin pelastui yksin. Kolmannen luokan matkustajista pelastui vain 25 prosenttia, kun toisen luokan väestä saatiin jouluta turvaan 41 ja ensimmäisen luokan matkustajista 62 prosenttia. Tutkimuskomissio sanoi, että kolmannen luokan matkustajat olivat kaukana veneestä, eikä moni siirtolaisista ymmärtänyt englanninkielisiä komentoja.

Mitä orkesteri soitti laivan upotessa?

Suomalainen 18-vuotias Anna Sjöblom oli yksi niistä kolmannen luokan matkustajista, jotka selvisivät venekannella ja turvaan. Sjöblom löysi ystävänsä kanssa miehistön hätäportaat ja päätti laivan ranskalaisen ravin-

tolan vierelle. Pelkokin unohtui Annan hämmästellessä ikkunoitten läpi pöytien valkoisia liinoja, kristalleja ja hopeita.

Titanicin naisista pelastui kolme neljänestä. Ensimmäisen ja toisen luokan kaikki lapset pelastettiin ja kaikista laivan lapsista yli puolet. Titanicin miehistä jäi eloon vain viidennes. Merestä nostettiin 700 ruumista, loput katosivat laivan mukana.

Sankarillisen Titanicin tarun puoltajat uskovat, että orkesteri soitti virttä laivan upotessa. Heidän mukaansa peräkkäin kuultiin metodistien virsi "Sua kohti Herrani". Viime hetkellä pelastunut sähköttäjä Harold Bride muisteli, että orkesteri soitti episkopaalien virsikirjan virttä "Syys".

Jotkut sanovat, ettei kukaan viimeiset sävelet kuulleista selvinnyt hengissä. Sankaritarun romuttajat pitävät ilmeisenä, että orkesteri jatkoi ragtime-musiikin soittamista, niin kauan kuin yleensä soitti.

Titanicin hätäratkaji nähtiin 20 kilometrin päässä Californialuksella, mutta se ei rientänyt apuun. Californian radio oli onnettomuuden saatua suljettuna yöksi. Perimmäistä syytä Californian kapteenin Stanley Lordin laiminlyöntiä ei tiedetä.

Titanicin hylky makaa Atlantin pohjassa liki 4,000 metrin syvyydessä kahtena kappaleena. Teräselevyjen saumat repeilivät jo aluksen törmätessä jäävuoreen, ja eritoten keulaosa rujuhoiti iskeytyessään jyrkästi pohjaan. Titanic jäi ilmeisesti mereen, koska syöpyneen hylyn nosto maksaisi miljardeja.

Tutkijoiden mukaan Titanic saattoi upota rungon saumojen aukkeilemisen takia. Mudan yläpuolella olevasta keulanostasta ei ole hyllyn kuvauksissa löydetty repeämää, jonka jäävuoreen uskottiin repäisseen Titanicin.

Laivan sadat vainajat eivät silti saa vastaisuudessa rauhaa, vaikka hyllyn kuvannut Robert Ballardin retkikunta sitä viime vuonna toivottikin omien sukellustensa päättyttyä. Yhä useammat pääsevät nykytekniikan avulla lähivuosina käsiinsä Titanicin kuten mihininkin merenpohjan hylkyihin. Aarteensijait suunnittelevat muistoesineitten, vaikkapa samppanjapullojen ja astioiden nostamista hyllystä, eivätkä pelkät tunsseikat saa heitä pysymään poissa.

Yhdysvalloissa puhutaan hyllyn julistamisesta muistomerkiksi, mutta sen rauhoittaminen tuskin onnistuu. On nimittäin vaikea päättää, kuka hyllyn omistaa. Vahvin omistajaehdokka saattaa olla vakuutusyhtiö Lloyd's. Jos asiaa ryhdytään selvittämään oikeudessa, jutusta ennustetaan mutkikasta.

Merissä on monta Titanicia historiallisesti tärkeämpää ja arvokkaampaa hylkyä, mutta mikään toinen onnuttu laiva ei niin kiihota ihmisten miellikuvitusta. Titanicista on erään arvion mukaan tehty seitsemän elokuvaa, 28 kirjaa ja ainakin 500 laulua. Titanicin mukana hukkuu nelisenkymmentä suomalaista, joista suurin osa siirtolaisia. Noina aikoina Euroopasta siirtyi miljoona ihmistä vuodessa Atlantin taakse. Helsingin Sanomat sanoi pääkirjoituksessaan 18. 4. 1912:

"Arvaamme, että monen suremaan jääneen rinnasta nyt kohoa hakea huokaus: ehkä olisi sitenkin ollut parempi ponnistella kotimaassa, vaikkapa köyhissäkin ja vaikeissa oloissa, kuin lähteä vierailta mailta hakemaan liian aikaista hautausta."

Jukka Luoma

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1987: Yhteensä: \$ 4,866.00

William Kultin muistolle
Miriam ja Wesley Ketonen, Lake Worth, FL \$ 10.00

Reino Hildenin muistolle
Esta ja Arvo Arjanen, Fitchburg, MA \$ 10.00

Armas W. Anttilan muistolle
Martha Anttila ja perhe \$ 50.00

Vuoden 1987 Avustuskampanja:

Mr. ja Mrs. Martti Peltola, Lunenburg, MA \$ 20.00
Ida DeMarchi, Lake Worth, FL \$ 5.00

Maria Nisumaan muistolle
Aino ja Elis Backstrand ja tytöt, Crestwood, NY ... \$ 15.00

Ellen ja Einar Nummelin, Lake Worth, FL \$ 5.00
Frances ja Jorma Wuorinen, Boynton Beach, FL \$ 10.00
Arvi E. Raty, New Castle, DE \$ 10.00
Irja ja Arvo Heino, Lantana, FL \$ 10.00

Vanhempiensa Matti ja Fanny Niemen muistolle
Ellen V. Stanley, Lake Worth, FL \$ 25.00

Erkki E. Malin, Santa Barbara, CA \$ 10.00
Mr. ja Mrs. Wilfred Riihimäki, Braintree, MA \$ 10.00
Lydia Hoagland, Grand Haven, MI \$ 5.00
Hilma Penttilä, Danielson, CT \$ 20.00

Kiitos lahjoittajille!

Lukijoitten lausahuksia:

Lähetäessään lahjoituksiaan Raivaajalle monet lukijat muistavat toimitusta myös pikkukirjeillä ja mietteillä. Koetamme julkaista niitä mahdollisuuksiemme mukaan. Tässä postin satoa:

Toivomme paljon lisävuosia vanhalle tutuksi tulleelle ystäväille!

Irja ja Arvo Heino
Lantana, FL

Kuolleita

Wendla S. Fridman

WORCESTER, MA - Wendla S. (Nye) Fridman, 102, Clark Manor hoitokoti, kuoli toukok. 11, 1987. Hänen aviomiehensä H. Alfred Fridman kuoli 1953.

Vainaja oli syntynyt Suomessa Jonas ja Maria (Nyman) Nyen tyttärenä ja saapui tähän maahan monia vuosia sitten.

Kaipaamaan jäi sisko Edith (Lundgren) Fridman Kaliforniassa sekä monia sisarusten lapsia sekä täällä että Suomessa.

Hautaaminen tapahtui New Swedish hautausmaahan.

Wäinö Wiinikainen

WESTMINSTER, MA - Wäinö I. Wiinikainen, 75, 100 Overlook Road, kuoli toukok. 31, 1987 Henry Heywood Memorial sairaalassa Gardnerissa. Hän oli edesmenneen Hilda S. (Aho) Wiinikaisen aviopuoliso.

Hän oli syntynyt Gardnerissa lokak. 24, 1911 Atel ja Hilma (Puusaari) Wiinikaisen poikana ja asui suurimman osan elämästään Westminsterissa.

Vainaja oli muurari ammatissaan ja siirtyi eläkkeelle 13 vuotta sitten Seppälä Aho firman palveluksesta.

Kaipaamaan jäi tytär Marsha A. Foster, Westminster, poika Richard A. Wiinikainen, Florida; kuusi lastenlasta sekä kahdeksan lastenlasten lasta.

Sawyer-Miller hautausseurassa Westminsterin kappeli, 123 Main St., huolehti hautauksesta. Hautausmaahan tapahtui Woodside hautausmaahan.

Wiiho L. Mäki

FITCHBURG, MA - Wiiho L. Mäki, 76, 14 Victor St., kuoli kesäk. 4, 1987 Burbankin sairaalassa.

Hän oli syntynyt Fitchburgissa John ja Sandra (Koski) Mäen poikana ja asui täällä koko ikänsä. Yksitoista vuotta sitten hän siirtyi eläkkeelle United Farmers Cooperativen palveluksesta.

Vainaja kuului Elm St. Lähetyskirkon seurakuntaan.

Kaipaamaan jäi vaimo Aune (Joki) Mäki; poika Richard A. Mäki, Lunenburg; tytär Phyllis I. Merchant, Lunenburg; kahdeksan lastenlasta; kolme lastenlasten lasta sekä useita sisarusten lapsia.

Sawyer-Miller hautausseurassa, 129 Elm St., huolehti hautauksesta. Pastori David E. Wuori toimitti siunauksen. Hautausmaahan tapahtui West hautausmaahan Ashbyssä.

Lahjoituksia voi tehdä Elm St. Lähetyskirkon muistorahastoon.

Wäinö I. Järvenpää

SOUTH ROYALSTON, MA - Wäinö I. Järvenpää, 73, 525 S.E. Second St., Osseo, MN, kuoli kesäk. 3, 1987 Osseo Healthcare Center'ssä. Hänen vaimonsa Bertha E. (Nurmi) Järvenpää kuoli 1968.

Hän oli syntynyt So. Royalstonissa Ivar ja Hanna (Miettinen) Järvenpään poikana ja työskenteli lunenburgilaisen Niemi Manufacturing Co:n palveluksessa. Vainaja kuului So. Royalstonin Second Congregational kirkon seurakuntaan.

Kaipaamaan jäi kaksi poikaa, Michael I. Järvenpää, Blaine, MN ja Wäinö A. Järvenpää; tytär Eva J. Montalbano, New Orleans, La; kaksi veljeä, Olavi ja Veikko Järvenpää So. Royalstonissa; ja kolme lastenlasta.

Hautaaminen tapahtui Riverside hautausmaahan.

Mildred Johnson

SHREWSBURY, MA - Mildred E. (Johnson) Johnson, 72, 83 Elm St., kuoli toukok. 31, 1987 Worcester Memorial sairaalassa.

Hän oli syntynyt Worcesterissa edesmenneen Alfred Johnsonin ja Alli (Hautanen) Johnson Kosken tyttärenä ja asui täällä useita vuosia.

Kaipaamaan jäi äidin lisäksi aviomies Harold S. Johnson; tytär Norma E. Flanders, Worcester; kaksi veljeä, Ernest T. Johnson, North Oxford ja Harold Johnson, New Ipswich, NH; kaksi lastenlasta sekä yksi lastenlasten lapsi.

Nordgren Memorial Chapel, 300 Lincoln St., Worcester, huolehti hautauksesta. Hautausmaahan tapahtui New Swedish hautausmaahan Worcesterissa.

Reino W. Hilden

FITCHBURG, MA - Reino W. Hilden, 79, 112 Marshall St., kuoli kesäk. 5, 1987 Burbankin sairaalassa. Hänen vaimonsa Grace (Reed) Hilden kuoli 1968.

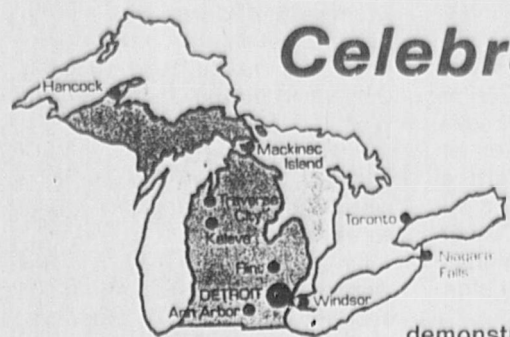
Hän oli syntynyt Fitchburgissa William ja Lydia (Kallioaari) Hildenin poikana ja asui täällä koko ikänsä. Vainaja työskenteli 32 vuoden ajan entisen Simonds Saw & Steel Corp. yhtiön palveluksessa jäaden eläkkeelle 1973.

Kaipaamaan jäi tytär Susan L. Boudreau; kolme lastenlasta, Kenneth Bergeron, Kelly Bergeron ja Jenniofer Altieri, kaikki Fitchburgissa, sekä serkku.

Sawyer-Miller hautausseurassa, 129 Elm St., huolehti hautauksesta. Pastori David E. Wuori toimitti siunauksen. Hautausmaahan tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

The Finnish-American

RAIVA AJA

Celebrate a double anniversary at FinnFest USA '87

FARMINGTON HILLS, MI - This year, 1987, marks Michigan's Sesquicentennial, the 150th anniversary of statehood. It's also the 70th anniversary of Finland's independence as a nation.

What better place to celebrate both anniversaries but at FinnFest USA '87, the nationwide Finnish heritage convention and festival June 25-28 on the grounds of Schoolcraft College in Livonia.

With a hearty "Tervetuloa!" the Finnish-American community of Metropolitan Detroit welcomes Finns and non-Finns alike to this fun-filled and inspiring summer celebration.

The opening ceremonies at 5 p.m. on June 25 include music, dancers, grand parade of performers, and an introduction to the festive atmosphere of the college.

Numerous programs everyday include forums on Finnish history, religion, culture, language, cooking and foods, movies, panel discussions, and slide presentations.

There will be many presentations, including those by a representative from the Evangelical Lutheran Church in Finland, or by Dr. Raymond Wargelin who will address the Delaware Colony History in preparation for its 350th anniversary next year. Dr. Jacob Heikkinen will lead a forum on the history of the Suomi Synod and Dr. Walter Kukkunen on the effect of the church on the life of the Finns.

Finns in the labor movement, an appropriate Motor City topic, will be addressed by noted auto industry analyst Arvid Juoppi and David Elsilä, editor of UAW News.

The Midwest has a huge Finnish population; the effect of their migration on the land they left behind, as well as the effect on their new homeland, will be discussed by Dr. Fred Waisanen, sociologist, Michigan State University.

The architecture of the world-renowned Cranbrook Academy, and the work of famous Finnish architects Eliel and Eero Saarinen, can be seen on film at the college or in person at the Cranbrook breakfast and study tour.

And there will be presentations on the Winter War, the history of Finnish-American band music, diplomatic history, the Finnish influence on our lives, folklore and traditions, history of Finnish-American women, Finnish poetry and prose, the Kalevala, Finnish museums and archives, and more.

Festival exhibits will include

demonstrations of woodcarving, textiles, and weaving.

The Tori, the festival marketplace, will feature imports, arts, and crafts, some made by talented local artists and nationally known artisans.

And if all this is too much, take time to relax, socialize, meet new friends, or renew old friendships while enjoying the continuous entertainment on the grounds of Schoolcraft College.

FinnFest USA '87 Events

June 24

● **Golf Tournament** Spend the day competing with friends at the Oakpointe Golf Club in Brighton, MI. Fee includes continental breakfast, 18 holes of golf, luncheon, and prizes. All levels of play.

June 25

● Registration and ticket pick-up begins
● National meeting for United Fund for Finnish-American Archives

● Opening Ceremonies
● **Folk Music Concert** You are cordially invited to an evening of good music and good dancing. The Lahden Tanhujat Ryhmä of Finland, Minneapolis Kisaari, Milwaukee's Kipakat, and Detroit's Hoijakat dance groups will perform, as well as numerous fiddlers, accordionists, and guitarists.

June 26

● **Cranbrook Academy Breakfast Tour** Enjoy breakfast at the Finnish Cultural Center, followed by a lecture, slide story, and tour of the world-famous Cranbrook Academy, designed by Finnish architects Eliel and Eero Saarinen.

● Special interpretation of the Kalevala - Ed Haapa
● History of Finnish-American Bands - Elaine Pakkala
● "Alive and well and 62 years old" (The Story of a Finnish Cooperative Summer Camp) - Helen Foss

● Religious history panels - Rev. Elmer Liimatta, Dr. Jacob Heikkinen, Dr. Walter Kukkunen, Rev. Paavo J. Frusti

● Poetry of Eelvi Kiviranta - Lillian Lehto

● Finnish-American Diplomatic History - Dr. Sakari Jutila
● Kansan Lauluja (Sing Along) - Ed Haapa

● **Kuparisaari Kultamaa Luncheon Theater** Combine a visit to the Finnish Cultural Center, a tasty luncheon, and this

popular play performed by the Sukulauset of Suomi College. Its popularity was evidenced by a "full house" for all performances in Hancock.

● **Finlandia Male Chorus and A Joyful Noise** Just a short walk from the Finnish Center is Bethlehem Lutheran Church, where you can hear one of the oldest Finnish male choruses in the United States, directed by Evert Makinen, combined in concert with one of the area's youngest groups. The Finlandia Male Chorus will sing both sacred and folk music, and A Joyful Noise of St. John's Lutheran Church will offer selections of sacred music which uniquely combine vocal skills with handbells. This concert is performed twice.

● Migration to the Auto Capital - Dr. Fred Waisanen with Arvid Juoppi, Dr. Melvin Holli, Dr. Peter Kivistö and Dr. Michael Loukinen

● Language Demonstrations - Maria Hill, Lillian Lehto, Marjatta Hamilton

● Newspaper Forum - Editors of Finnish newspapers

● Film about Cranbrook

● **Kuparisaari Kultamaa (play alone)** If you prefer, have lunch elsewhere and visit the Finnish Cultural Center for the play in the afternoon.

● How to Write a Grant to Support Finnish-American Activities - Marianne Wargelin Brown

● Emigration from Finland - Urpo Leppanen, former Finnish Minister of Labour and Ismo Söderling, Research Scholar of University of Michigan

● How Did Our Finnish Background Influence Our Lives? - Dr. Taimi Ranta with Margaret Lane and Viola Pudas

● Bruce Crossing play

● Kansan Lauluja (Sing Along) - Ed Haapa

● **Finnish Summer Camp Theater and Dance** One-act Finnish and several one-act English plays presented by local Finnish talent, followed by dancing to the Ralph Mannisto orchestra.

● **Juhannus at the Finnish Summer Camp** Enjoy the Finnish Summer Camp's celebration of Juhannus! Your admission fee includes continuous entertainment, beach and swimming privileges, dancing throughout the afternoon and evening to both popular and traditional Finnish music, the "Kruunuhäät"

(crown wedding) folk dance by the Hoijakat, and the much-anticipated **Juhannus kokko** (bonfire) that is a Finnish tradition. Food, sauna, and a cash bar are available at the camp. Bus transportation to the Summer Camp is available.

● The Delaware Colony - Dr. Raymond Wargelin.

● **Concert of Chorus** Becoming a FinnFest tradition, this concert will join choruses from all over the United States in a medley of Folk, classic, and sacred Finnish music. In addition, all of these singers will join voices in a mass mixed chorus directed by Michigan's own Eero Keranen. There is also the possibility that a special mass male chorus will be "born" during FinnFest '87.

● Architectural Forum

● **The Best of Finnish Music** Finnish music at its best is on tap Friday evening. Featuring musicians from Finland and across the United States, this concert of instrumental, vocal, and other special music will be a Finnish treat!

June 27

● Annual meeting of Finn Fest USA

● Finns in the Labor Movement - David Elsilä, Carl Ross and Margaret Tuovilla

● Finnish-American Women - Marianne Wargelin Brown

● Track and Field Meet - Gene Paasinen

● Veterans of the Winter War & War of Continuation - Breakfast

● Museum Clinic - Dr. Yvonne Lockwood, Dr. Marion Nelson, Dr. Marsha Pentti

● **Fashions and Furs** A special look at Finnish fashions and furs, held at the beautiful auditorium of the Novi High School, just a short distance by car (or shuttle service) from the college.

● Kansan Lauluja (Sing Along) - Ed Haapa

● **Banquet and Dance at the Novi Hilton** The Novi Hilton, one of the areas newer hotels, is the scene of this year's banquet. Enjoy the cash bar prior to the meal, and hear addresses from some of our visiting dignitaries. Spend your final evening at FinnFest dancing to traditional Finnish music by our own local musicians!

June 28

● Seven religious services (in English and Finnish)

● Closing ceremony

Saima Park

81st Summer Festival

FITCHBURG, MA - This year's Summer Festival (Kesäjuhlat) will be celebrating the 75th anniversary of that historic gathering place of New England Finns - Saima Park.

The festival committee is working on a program for the occasion. Here are some highlights:

Kalervo Siikala

Kalervo Siikala, director of International Affairs in the Finnish Ministry of Education, is the keynote speaker at the afternoon program on Sunday, July 5.

Born in 1932, Siikala graduated from the University of Helsinki with a masters in political science and he had a career in journalism, radio, television and international organizations before joining civil service.

Siikala has represented the Finnish government at numerous international conferences

Kalervo Siikala

and negotiations. He has published several books on society, culture and international affairs. He is married to Iris Arajoki and has three children.

Kalervo Siikala's visit to Saima

Park has been made possible by Finland Society. He is speaking at FinnFest USA '87 in Michigan the week before.

Kreetat

Kreetat, a kantele group from Veteli, Finland, will be the featured musical performers of the festival. They will play during the afternoon program and the closing dance at 4:00 p.m.

The group is made up of 14 girls and their director is Aila Rauhala who has been leading Kreetat the past 14 years. Rauhala has been in Fitchburg before when she performed with her brother Lauri Ojala while on tour in 1965.

Through the years Kreetat has performed in Canada, Holland, West Germany, four times in Sweden and all over Finland. For the past 20 years they have appeared annually at the Kaustinen Folk Music Festival.

The members of Kreetat would very much like to meet young people during their stay. One opportunity will be during the festival's closing dance on Sunday, July 5.

Kreetat will be staying in the dorms of Fitchburg State College. Since they don't have any transportation it would be nice if local residents would make arrangements to take them out to show them the New England area.

Kreetat will arrive in Fitchburg July 1 and leave July 12.

Photo of Kreetat appears on page 1.

Track and field

FITCHBURG, MA - Reipas Athletic Club will present the 73rd annual Summer Festival Track and Field Meet on Sunday, July 5, at the Finnish Memorial Field, Saima Park, Scott Rd.

Field events will begin at 9 a.m. with the women's javelin throw, followed by men's javelin, women's shot put, men's shot, women's high jump, men's high jump (start at 5'4"), women's long jump, women's discus, men's discus, men's long jump, men's triple jump, men's hammer, and men's 35 lb. weight.

Track events for men and women begin at 10 a.m. with the 100 meter trials, followed by the 800 m, 1500 m walk race, 100 m finals, Paavo Nurmi Classic Mile, 400 m, 1500 m for masters, and 3000 m.

There will be junior events for athletes 15 years old and younger. These include broad jump, 100 yard dash, 440 run, high jump and "Kids Fun Run."

Facilities of the Finnish Memorial Field include a six-lane 350 m stonedust surfaced track and concrete throwing circles.

Medals or ribbons will be awarded to the first three finishers in each event. The Frank Luukkala Trophy will be awarded for the most outstanding performance.

The games committee includes Dick Mulligan, meet director; Paavo Koutonen, Alan Lepp, Fa-

bian Raatikainen, Raimo Ahti, Voitto Kaanta, and Steve Soullere. This meet is sanctioned by the New England Athletic Congress.

For entry forms or more information, write: **Reipas Athletic Club**, P.O. Box 2231, Fitchburg, MA 01420.

Registrations will be accepted the day of the meet. The entry fee is \$2.00 per athlete; no fee for athletes eight and under.

Memorial road race

FITCHBURG, MA - Reipas Athletic Club will present the 9th annual Finnish Memorial Road Race on Sunday, July 5, during the 81st Finnish Summer Festival.

The race will begin at 9:00 a.m. at Saima Park on Scott Road. The course is a wheel-measured exact 5.0 miles with a one mile uphill between miles 1.5 and 2.5. There will be water stations, timed splits, mile markers and a digital clock.

Converse brand running shoes will be awarded to the first and second place overall finishers, the first female, the first master and the first female master.

Overall finishers in third to fifth places, second and third females,

first senior, first female senior, first junior and first female junior will win "Bud Light" hooded sweat tops.

All finishers and race volunteers will be eligible for random draw prizes: 1. 19" color television 2. "Converse" running shoes 3. "Bud Light" hooded sweat tops.

Timing and scoring for the race will be done by the Central Mass Striders.

The entry fee will be \$5.00 (\$4.00 by July 1).

Entry forms are available from **Reipas Athletic Club**, P.O. Box 2231, Fitchburg, MA 01420.

For further information, phone (617) 756-9614.

Finland Festivals 1987

Planning a trip to Finland this summer?
Attend some of the many festivals taking place

WORLDS AND MUSIC IN KAJAANI

July 1-6, Kajaani

A recitation and music event. This year's theme is "The Voices of three Generations in Literature and Music."

JUTAJAISET

July 2-5, Sodankylä

A provincial event based on the Lapp folk tradition. This year's theme is Lapp music.

DAYS OF OLD LITERATURE

July 3-4, Vammala

Book evaluation, sales, auctions, exhibitions, seminars etc.

SAVOLINNA OPERA FESTIVAL

July 3-August 2, Savonlinna

Savonlinna is a unique venue for opera festivals in Eastern Finland, and its Opera Festival has won a place for itself among the great opera festivals of the world. The operas Aida, the Magic Flute and the King Goes Forth to France will be featured again. The Estonia Theatre of Tallinn will give guest performances of Bizet's Carmen and Mussorgsky's Khovanshchina.

Britten's The Rape of Lucretia and Offenbach's Orpheus in the Underworld will be performed as chamber operas at the Retretti Art Centre. Mahler's VIII Symphony will be performed under the baton of Leif Segerstam. Also featured will be the following performers: London Virtuosi, Les Petit Chanteurs de Monaco, Munchner

Streichtrio, the Alberni Quartet, Munchner Kammerorchester, Horst Musicus, Mi-kyung Lee, Georg Hörtnagel, Ana Chumachenko, Vladimir Mikulka, Irina Arhipova, Yevgeny Nesterenko, Vladimir Tchernov, Kalle Rendalo, Arto Noras, Ralf Gothoni etc.

PORI JAZZ

July 4-12, Pori

Pori in western Finland has grown with this event to become the Nordic centre for Jazz. For as many as 21 summers Pori has collected vast numbers of local and foreign spectators to her special ambience. Among the performers to be featured are Manhattan Transfer, Miles Davis, Stan Getz, the Wynton Marsalis Quartet and the Branford Marsalis Quartet. Manhattan Transfer will perform twice, on 9th and 10th July. A new feature of this event is collaboration with Disney World and the Retretti Art Centre.

KALAS PA STUNDARS

July 4-5, Solf

An old-fashioned feast in an authentic craftsman's village.

ALEKSIS KIVI FESTIVAL

July 5-6, 12-13, Nurmijärvi

35th anniversary. Outdoor performances of the plays "Seitsemän veljestä" (Seven Brothers) and "Nimmisutari" (The Shoemaker of the Heath).

JOUSAN JOUTOPÄIVÄT

July 10-12, Joutsa

Nature and culture - the rich wil-

derness provides a fine surrounding.

RAUMANKARI MARKET

July 10-12, Himanka

Pungent local atmosphere and samples of old handicrafts.

ETELÄPOHJALAISET SPELIT

July 17-19, Kauhava

Folk music festival for the whole of southern Ostrobothnia.

KAUSTINEN FOLK MUSIC FESTIVAL

July 20-26, Kaustinen

Kaustinen is a small agricultural community in Ostrobothnia where folk music has traditionally been played in nearly every household. This milieu has given rise to a great, even internationally notable folk music and folk dance event. This year's theme will be "Popular music and folk music". The programme will follow its familiar line, and during the Festival both local and foreign folk music and dancing will be heard and seen at several venues. Foreign performers will come from Estonia, Hungary, Scotland, France, Ireland, the USA and naturally also from the other Nordic countries. Cuban music in particular will be featured.

FURTHER INFORMATION:

FINLAND FESTIVALS

Vuorikatu 3 A

P.O. Box 58, SF-00101 Helsinki

tel. (9) 0-669 695, 607 386

HELP WANTED

Typist needed at Raivaaja. Even if your typing skills are somewhat rusty, apply on weekdays 9-4, 147 Elm St., Fitchburg, Mass.

R. S. FOSTER

INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone: 827-5909

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

Imatra's

MIDSUMMER NIGHT CELEBRATION

740 - 40th St., Brooklyn, NY

SATURDAY, JUNE 20th 1987
at 7:30 pm

PROGRAM:

Stars Spangled Banner & Maamme
Imatra's Greetings Mauno Laurila
Accordion selections Laiho Brothers Trio
Singing Rita Piha-Majurinen
Speech Esko Tommola
Singing Ray Bulger/Accompanied by Edna Vail

Bon Fire

Master of Ceremonies - Mauno Laurila

DANCE MUSIC by

Raymond Bulger & Edna Vail

REFRESHMENTS - SANDWICHES

Tickets \$7.00 at Gate

ALL WELCOME!

Floridan kuulumisia

New Port Richey'n uutisia

Hiljaiseksi on jo alkanut muuttua Klubin toiminta. Menneen toukokuun aikana oli vielä Bingo ja meidän torstainen seurusteluiltamme. Keskikesän aikana joukostamme poistuu monia toimeenpanevia jäseniä, joten on paras antaa kesäloma kaikille.

Lokakuun ensimmäinen keskiviikko, siis 6. päivä, on ensimmäinen kuukausikokous.

Sairaita on ollut paljon. Yhdellä heikellä olivat yhtä aikaa sairautta Helmi Johanson, Irja Kallio, Ida Jhonson ja John Kuhlberg. Kaikki ovat nyt jälleen kotona. John Kuhlberg putosi tikapuilla kotonaan sillä seurauksella, että meni kylkiluita poikki. Mainitsen myös muita sairaita: Eino Hautanen - kotona; Aune Puntereri - kotona; Jorma Meriö - kotona; Anna Koski - hoitolassa ja Mae Peltto - hoitolassa.

Ilmari ja Elsa Aro ovat molemmat melko suonokuntotaisia - ovat kotonaan, sekä Wilfred Viljo on paranemiseen päin sen jälkeen kun kaatui ja katkaisi ranteensa. Älkää unohtako sairaita, piipahdakaan tervehtimässä!

Lake Worthissa vierailivat Alli Heiskanen, Viola Erickson ja Viennä Lahti. Ali meni juhlimaan anoppinsa Hilja Heiskanen 89-vuotissyntymäpäivää. Hän asuu Lake Worthin suomalaisessa leppokodissa. On ollut siellä jo useamman vuoden ja on tyytyväinen oloonsa. Samalla saivat vie-

railla Martha ja Reino Suojasen luona. Kiitos terveistä.

Terveyttä teille. Toivottavasti pääsette tänne vierailemaan. Tervetuloa!

Kodin hiljaisuudessa Aune Puntereri juhli 90. syntymäpäiväänsä. Aunella on kotiapulainen. Onpa hyvä, ettei tarvitse lepotettiin mennä. Aunella on vieraana New Yorkista Frank ja Anna Puntereri. Yhdymme onnittelemaan!

Toukokuun 24. p:nä oli juhlinen tilaisuus kun Lillie Gurge täytti 85 vuotta. Juhla oli meidän Suomalaisella Klubilla. Lapset olivat kaikki saapuneet äitinsä syntymäpäiväjuhliin: kaksi tytärtä ja yksi poika sekä lastenlapsia läheltä ja kaukaa.

Tarjoilu oli erikoinen. Onnittelevia esittivät lapset henkilökohtaisesti. Lillie on erikoisen hyvässä terveydessä. Onnea ja menestystä sinulle, Lillie, ja juhlii taas ensi vuonna!

Nyt alkavat meidän Klubimme jäsenet olla siellä ja täällä. Syksyllä kun taas palataan, niin kerrotaan missä kukin on ollut. Toivon teille kaikille hyvää kesää!

Useita täältä menee Michiganin tämänvuotiseen FinnFestiin. Siellä varmasti tapaa tuttuja. Kaikki tiet johtavat Michiganiin kesäkuun lopulla, koska tämä on meikäläisiä koskeva juhla.

To the FinnFest!

E.R.

Vanhusten auttaminen arvostettua työtä

Eikö olisikin ihanteellista jos voisimme olla arvostettuja ja tuomittamattomia ketään kulkematta ensin hänen kengissänsä.

Olisikin hyvä sovittella jalkojaan monin keinin, ei niinkään tuomitsemme vaan, että osaisimme antaa arvon erilaisista tehtävistä hoitavien ihmisten työpäivönsä.

Täällä Lepo- ja sairaskodillamme on monenlaista työtä ja toimeja ja jokainen varmasti yrittää parhaansa, sekä hoito- että keittiöhenkilökunta kuin myös siisteydestä huolehtivat ja talonmiehet. Jokainen työ ja työväi-

he on tärkeä, että kaikki sujuisi asukkaiden hyvinvoinniksi. Erikoisesti nämä ajatukset tulivat mieleeni kuunnellessani ja katsolessani Suomalaisen Lepo- ja sairaskodin tuihukasta arkkipäivää. Sairasosaston potilaista suurin osa on pitkäaikais-sairaita, vanhuksia, joiden kunto taantuu, omatoimisuus vähenee ja lopulta vanhus päättyy hoitajien varaan liikkumisessa, puhtaudessa, syömisessä ja kaikessa. Ennen persoonallisuus katoaa. Kielelliset perinteet läin myötä saattavat korostua.

Mieleni ilahtuu suuresti kun näen hoitajia, jotka raskaasta vaativasta ja kiireisestä työstään

huolimatta osoittavat rakkautta ja lämpöä vanhuksiimme kohtaan, herättelemällä hellästi, tervehtimällä iloisesti, kääntelemällä kylväjä toiselle, sovittelemalla tynnyjä, kyselemällä vointia, kehoittamalla ja auttamalla sydämällä, taputtamalla olkapäälle ja siiltämällä hiuksia.

Olen nähnyt miten he saavat hampaattoman suun hyvään hymyyn ja ovat kuulleet elämänmyönteisen heleen naurun. He osaavat hoitaa omaisetkin. häntäntyneet, avuttomat kuin myös arvostelevat.

En ihmettele vaikka kaikki eivät jaksaisikaan yhtä ihanteellisesti. En myöskään sitä, että arkinen rutini hävittäisi herkyyden, koska kaikki työt on kuitenkin tehtävä. On kuin näkisi taivaan kirkkautta, nähdessään heidän hoitavan näitä rakkaita suomalaisvanhuksia kuin omaa isää tai äitiä suurella rakkaudella.

Sopisikohan tähän lopuksi ote Bergrothin aforismi kokoelmasta:

"Opettamalla, että vanhat ovat halveksittavia, nykyiset nuoret valmistavat itselleen hyvin ikävän tulevaisuuden".

Maila Andersson
Palm Beach

Lake Worth, Fla.

Finnish-American Rest Home, Inc.

Lepokodin nuorin asukas Aino Lonroth vietti syntymäpäiväänsä kodissamme lauantaina 30 p:nä toukokuuta. Juhlan kunniaksi pidimme tanssit Lepokodin eteisaulassa Leo Vuoris-

hanurimusiikin tahdittaessa askeleitamme ja päiväsankari iloihi katsellessaan karkelointia.

Onnellista jatkoa Sinulle Aino täällä ja kiitos meidän kaikkien puolesta lahjastasi \$50.00 Lepokodille.

Tiistai meni taas laulun merkeissä, aamupäivällä Sairaskodissa Violan säestyksellä ja iltpäivällä Lepokodissa Mr. Haapan johdolla.

Tämän viikon vierailijat Mirjam ja Wesley Ketonen viihdyttivät asukkaitamme tunteelluilla taidollaan, heitä on aina ilo kuunnella ja katsella. Kiitos käynnistänne ystävät.

Torstaina iltpäivällä meillä oli omat ilkammat ja asukkaat pitivät huolen ohjelmasta ja hauskaa oli. Kiitos teille kaikille.

Perjantaina oli tilaisuus osallistua ehtoolliseen, jonka pastori Törmälä järjesti asukkaillamme hartaushetken yhteydessä.

Kotimme on saanut jälleen uuden asukkaan Laila Lahtisen. Toivotamme Lailan tervetulleeksi ja samalla toivomme hänen viihtyvän luonamme.

Lämpimät kiitoksemme taas kerran teille kotimme avustajat, Helping Hands -ryhmä, ulkoiluttajat, tarjoilijat ym. On suurenmoista todeta, että te uupumatta jaksatte auttaa avuntarpeessa olevia asukkaitamme. Viile, jotka jo lähette lomalle, toivomme miellyttäviä lomapäiviä.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Amerikkalaisautot rynnistävät Eurooppaan

Dollarin kurssin alamäki on tehnyt amerikkalaisautojen hinnoista edullisia Euroopan markkinoille ja niinpä Chrysler-yhtymä on panostamassa entistä enemmän Euroopan automarkkinoille ensisijaisena kohteena Länsi-Saksa. Markkinoita on tarkoitus laajentaa asteittain Itävaltaan, Alankomaihin, Belgiaan ja Luxemburgiin sekä asteittain Ranskaan, Espanjaan. Italiaan ja pohjoismaihin.

Chrysler-yhtymän johdossa ennakoidaan, että vuosikymmenen vaihteessa Euroopassa myydään 30,000 - 40,000 yhtymän valmistamaa amerikkalaisautoa.

Dollarin kurssin putoaminen on tehnyt pitkästä aikaa amerikkalaisautot kilpailukykyiksi myös Euroopan automarkkinoilla.

Ituja tarjolla

Liiso A. Liedes

"Ja kun helluntaipäivä oli tullut, olivat he kaikki yhdessä koolia. Ja tuli yht'äkkiä humaus taivaasta, niinkuin olisi käynyt väkevä tulispäivä, ja täytti koko huoneen, jossa he istuivat. Ja he näkivät ikäänkuin tulisia kieliä, jotka jakaantuivat ja asettuivat heidän itsekunkin päälle. Ja he tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja alkivat puhua muilla kielillä, sen mukaan mitä Henki heille puhuttavaksi antoi". (Apt. 2: 1-4)

Ei Pyhä henki tullut maailmaan jonkinlaisen itsekseisen voimanäytteen takia, tai saadaksen sensaatiota aikaan. Ei Jumalan tarvitse näyttää! Ei, vaan Jeesus lupasi lähettää opetuslapsillensa Puolustajan - avun. (Joh. 14-16) Jeesus täytti lupauksensa; Pyhä Henki tuli. Mutta ei Pyhä Henki tullut vain tuon alkuperäisen, pienen joukon keskuuteen, ja sitten pyyhähtynyt siihen - ikäänkuin nämä ihmiset sitten jotenkuten välittäisivät saamaansa Henkeä opetusten, tai perinnäisääntöjen kautta - niinkuin monet ajattelevat.

Ei, vaan Pyhä Henki tulee yhä uudelleen ja uudelleen, tänäkin päivänä, "tuulispäivänä" ja "tuulisen kielinä" ja voimana, yksilöllisesti jokaiseen sydämeen, joka haluaa ottaa hänet vastaan. Tänäkin päivänä, ympäri maailmaa ihmisiä kasetaan Pyhällä Hengellä ja tullella, ja tänäkin päivänä he puhuvat muilla kielillä sen minkä Pyhä Henki heille puhuttavaksi antaa.

Todistukset kaikesta tästä ovat ylivoimaisia ja helposti saatavissa. Vain tahallisesti uppiniskainen, halullisesti vastahenkinen, tai sitten opetuksen puutteesta oleva ihminen kieltää tämän ilmiön uskovien keskuudessa. Oletko sinä yksi näistä, jota ovat kielteisellä kannalla? Tai etsitkö totuutta? Jos vilpittömästi etsit, tulet löytämään! Kiitos Herralle!

On vaarallista väheksyä, vastustaa, tai suorastaan pilkata epäuskon kautta - Pyhää Henkeä. On vaarallista väärentää, tai kieltää Pyhän Hengen toimintaa. Seuraukset ovat järkyttävät. (Matt. 12 24-32). On myöskin itsensä pettämistä kuvitella, että Pyhä Henki tyytyisi asumaan ihmisten tekemissä kaavoissa ja rituaaleissa. Pyhä Henki on kuin tuuli ja tuli; vapaa ja tehokas. Hän kulkee missä haluaa, ja tekee työtä siellä missä hänet otetaan vastaan.

Uskonnonilisia pappeja ja seurakuntalaisia on maailmassa paljon. Useimmiten he elävät melkein huomaamatta maailman ihmisten parissa. He eivät tuota kenellekään minkäänlaisia häiriöitä. Mutta Jeesuksen opetus-

lapset - Jumalan Papit - saavat aikaan häiriöitä henkimaailmassa. Mutta vain sentähden, että heissä ja heidän kauttansa toimii Pyhä Henki. Missä Pyhä Henki on, siellä on elämä, jopa vilskettäkin. Siellä myös koetaan vastustusta ja vainoa.

Sana selvästi opettaa tämän. Missä Pyhä Henki toimii, siellä myös elämä muuttuu - aina parempaan päin, pois synnistä ja kohden puhtautta. Elämä todistaa! Maailman ihmiset ovat herkkiä huomaamaan eron uskonnollisten ja uskovaisten välillä. Eron saa aikaan Pyhä Henki. Elämä todistaa mitä sydämessä on.

Mitä todistaa sinun elämäsi?

Onko Jeesus elämäsi Herra?

Muista, Pyhä Henki aina johtaa ihmistä Jeesuksen luo. Oletko päässyt Jeesuksen yhteyteen? Jos haluat päästä sinne, niin Pyhä Henki tulee sinulle oppaaksi.

KREETAT ...

Jatkoa sivulta 1

tulee olemaan vaikeata. Siksi olisikin mukavaa, jos Fitchburgin ympäristössä asuvat suomalaisperheet ottaisivat tyttöjä vieraakseen, päivä kerrallaan ja pieninä ryhminä. Tytöistä olisi varmasti hauskaa tutustua myös tälläkäläisiin nuoriin ja heidän rientoihinsa. Kiinnostuneiden tulisi pistäytyä collegen asuntolassa, mistä he varmasti saavat tytöt kiinni.

Kreetat esiintyvät Kesäjuhlien pääjuhlassa sunnuntai-iltpäivällä. Aikomuksena on pyytää heitä soittamaan myös päättäjäisiltoissa, mikä alkavat saman päivän iltpäivällä klo 4. Tällöin on myös mahdollisuus tutustua tyttöihin, ellei siihen ole aikaisemmin ollut tilaisuutta.

Viime viikoissa Raivaajassa mainitsimme kaikki Kreettojen esiintymistilaisuudet. Heinäk. 7. p:nä Messiah Lutheran kirkon konsertti alkaa klo 7 illalla eikä klo 2 iltpäivällä, kuten olimme erehdyksessä maininneet.

Muistotilaisuus Martin Nyströmille

Sunnuntaina, toukokuun 24 p. kokoontui montakymmentä Martin Nyströmin ystävää hänen omalle rannalleen Rhode Islandin Rockville'n kunioittamaan poismenneen muistoa.

Martin akillinen poismeno oli vielä jokaisella tuoreessa muistissa, ja oli yhdistävää ja jotenkin lohduttavaakin kokoontua yhteen sanomaan viimeisiä jäähyväisiä rakkaalle naapurille ja ystävälle.

Lindquistit, Martinit, Williamsit ja Kurkot olivat etupäässä tilaisuuden järjestäjiä ja he olivat tehneet hienon työn joka suhteessa. Naapurit toivat monenlaisia piknikruokia pitkille yöpöydille järven rannalle, Martin itsensä niin kaunisti rakentamalla paikalle. Siinä oli silmiemme edessä hänen kättensä työt. Sattui vielä kaunis Memorial Day viikonloppu ja siinä muisteltiin Marttia monella tavalla.

Tutulla "Joutukaa sielut..." virrellä aloitettiin muistohetki ja monia muita hengellisiä lauluja laulettiin.

Mauno Laurila puhui kauniita sanoja Marttia monella tavalla muistaen, kuinka esimerkiksi ystävä hän meille kaikille oli, vaatimattomalla tavallaan ystävyydellä jokaiselle osoittaen. Kaikilla oli sama, halvea mielihope Martista ja hänen elämästään.

Naapurin rouva Tierney toi myös tervehdyksensä ja kiittolisuuden tunteensa Martin ystävyydestä, samoin Eero Martin ja Leena Kock luki kirjoittamansa hienon runon poismenneen muistolle.

Olavi ja Mirja Kurkon johdolla laulettiin vielä suomalaisia lauluja. Martin rakastamat naapurien lapset kisaillivat rannan kivilä ja heistä pienimätkin tuntuivat tietävän miksi paikalla oltiin. Taisi pieni Piekkolan Delliakin sanoa sanottavansa naapurin Martista.

Piknikruuat ja kahvit maistuivat hyvältä veden tunteessa. Siinä nyt odottaa ranta ja Martin entinen kotipaikka uutta omistajaa. Elämänsä silti jatkuu, ja tämä sama askel tulee meidän jokaisen joskus ottaa, tahdomme sitä tai emme.

Lohduttavaa on kuitenkin rakkaudemme jälleen näkeminen siellä, missä Martinkin nyt meitä odottaa.

Anja Laurila

Mauno Laurilan jäähyväispuhe:

Minua on pyydetty puhumaan tässä Martti Nyströmin muistotilaisuudessa miehestä, jonka elämä loppui yht'äkkiä huhtikuun 12 päivä 1987 rakastamalla alueella Rhode Islandilla Kalastusmatkalla ystävänsä seurassa. Me emme kukaan tiedä elämämme loppua milloin se tulee ja näin varmaan onkin parempi.

Sen tähden Rammattu opettaakin meitä olemaan aina valmiina, pitämään oljy lampusamme, koska emme tiedä päiviemme loppua.

Martti rakasti luontoa ja lapsia, ja hän olikin heidän paras ystävänsä. Milloin meistä kuka tahansa tarvitsi apua, Martti oli aina valmis auttamaan itse mitään pyytämättä. Se oli todellista lähimmäisen rakkautta, joka tulee vain syvältä sydämen pohjasta.

Martin elämä oli johdettu ylhäältä jo alusta asti ja hänen elämänsä tarkoitus oli määrätty meille tuntemattomalla tavalla. Martti oli syntynyt Loviisassa

Suomessa 1919, ja hän oli kuollessaan 67 vuoden ikäinen. Hän oli lähtenyt kotoaan jo nuorena poikana, ammatikseen hän oli valinnut merimiehen ammatin työskennellen laivoissa kirvesmiehenä.

Naimisiin Martti ei koskaan mennyt eikä hänellä ollut lähimpiä sukulaisia Yhdysvalloissa. Suomessa lähin sukulainen on veljen tytär. Suomessa Martti ei usein käynyt ja hän piti Amerikassa olostaan palvelen Toisen maailmansodan aikana Yhdysvaltain laivastossa ja tunti olonsa täällä kotoiseksi.

Martilla oli paljon ystäviä, sen osoittaa tämä suomalaisten ja suomenruotsalaisten joukko tänään täällä hänen rakastamallaan järven rannalla. Olen varma, että hän olisi halunnut, että näin ystävät hänen muistoaan kunioittavat. Mikä onkaan kauniimpaa kuin olla niissä samoissa tunteissa, mikä olivat vainajan sydäntä lähellä.

Hänellä olisi ollut näin maallilla silmällä katsottuna monia huolettomia eläkuusia edessä päin. Hän kävi etelässä Floridassa lämpimimmässä ilmastossa, mutta talven kylmissäkin, usein kovissa pakkasissa hän tunti olevansa kotona täällä. Jääkalastus oli hänen harrastuksensa, hän oli tyytyväinen vähään ja tottunut vaatimattomaan elämään. Pienikin vastapalvelu teki hänet onnelliseksi ja hän toi sen esille ystävällisesti kiittäen ja ilmaisi ilonsa herällä ja usein ujolla hymyllään.

Näin kevään tullen hän oli ikäänkuin uutta intoa saanut, hänen mielensä veti kalaan, tämä oli hänen viimeinen matkansa. Hänen väsynyt sydämensä, jota hän ei koskaan tuonut esille, lakkasi sykkimästä, ja siihen päätyi hänen elämänsä ja uurrastuksensa.

Näin joudumme jättämään kaiken mitä olemme elämämme aikana hankkineet. Näin oli myös Martin kohdalla määrätty. Martti ei palaa enää takaisin keskuuteemme, hän on siirtynyt sen rajan tuolle puolelle, josta ei ole paluuta. Tiedämme, että Martti on nyt paremmassa kodissa, jossa ei ole näitä maallisia suruja ja murheit, joita kohdallemme tässä elämässä annetaan. Muistakamme, että tulee se päivä, jolloin meidän jokaisen on otettava tämä sama askel.

Martin naapureille, tämän järven rannalla asuville ystäville Martin kuolema jätti tyhjän tilan, koska olitte tottuneet, että Martti oli aina ympärillä. Me kaikki muistamme Marttia rakkaudella, ystävänä, joka on poistunut keskuudestamme liian aikaisin.

RAUHA SINUN MUISTOLLESI, MARTTI!

Just a few words to those who didn't understand Finnish. I said few words of fond memories of Martti, as we called him.

Martti had many good friends, and we all got to know him to be a kind man, who loved his fellow man, to be helpful, not asking anything in return.

The Heavenly Father had decided differently before the beginning of times, and called Martin home way before his time. Martin loved nature and these surroundings around this lake.

He loved the children, they were close to his heart and he made them happy telling stories about animals and creating a

whole new universe which is a imaginary world to small children.

Martin is gone forever, but we remember him in our hearts and we miss him. Martin was born in Finland but spent most of his adult life in the USA and served in US Navy during the II World War.

Passing of Martin left an empty space to you, his neighbors, who were used to seeing him every weekend.

I'm sure Martin would have wanted us to have this memorial service here in the outdoors, near his beloved home and lakefront, where he spent so much of his time.

REST IN PEACE, MARTIN!

Neuvostopuoliso ei löydä onnea

Neuvostoliittolaisen lääketieteellisen lehden Meditsinskaja Gazetan julkaiseman tutkimuksen mukaan lähes joka toinen neuvostoliittolainen avioliitto on onneton.

Lehti sanoo, että avioliitossa ilmenevien vaikkauksien taustalla on sukupolvesta toiseen välitvä puutteellinen koulutus. Nuoremmat sukupolvet saavat kotona huonoja esimerkkejä, Meditsinskaja Gazeta sanoo.

Tutkimuksessa osoittautui, että 55 prosentilla aviomiehistä ja 25 prosentilla heidän vaimoistaan on ollut avioliiton ulkopuolisia suhteita.

Tutkimuksen mukaan noin neljännes naimisissa olevista miehistä ja viidennes heidän vaimoistaan arveli tehneensä väärän valinnan.

Useimmat tyytymättömät aviomiehet olivat tutkimuksen mukaan pettäneet vaimojensa älylliseen capekatteisuuteen. Vaimot valittivat miestensä syrjähyppyä. Sekä miehet että naiset kärsivät tunteiden, rakkauden ja tyydyttävän sukupuolielämän puutteesta.

Mehiläisten tiesulku

Noin 40 miljoonaa mehiläistä pääsi karluun, kun 800 mehiläislaatikkoa kuljetettua rekka-auto kaatui Georgian osavaltiossa. "Täydellinen katastrofi", viranomaisia auttamaan kutsuttu mehiläiskasvattaja kertoi.

Moottoritie jouduttiin sulkemaan 13 tunniksi. Palomiehet pakottivat mehiläiset vesiruiskujen avulla tien pintaan, missä ne joko poltettiin tai murskattiin traktorilla. Noin 90 prosenttia mehiläistä saatiin hengiltä ennen tien avaamista uudelleen liikenteelle.

Rekka-autonkuljettaja sai ensi-apua sairaalassa mutta pääsi pian pois. Muutama palomiestä pisti mehiläiden, mutta kenellekään ei käynyt sen huonommin.

Tuliko tilaus UUSITTUA

DANIELSON OIL CO.
ATLANTIC Polttoöljy Recapping
Commerce Ave.
DANIELSON, CONN.

SUOMALAINEN PAIKANVÄLTYSTOIMISTO

HILDA KOTILA ja VIRGINIA KOTILA MUHLBERG
Hyviä paikkoja saatavana Soittakaa (212) 288-6562 tai kirjoittakaa osoitteella:
FINNISH EMPLOYMENT AGENCY INC.
206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

Imatra Seura
740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426
Mauno Laurila, puh. joht.
SAUNA TILAUksesta! PÄIVÄLLISET joka sunnuntai klo 2 ip.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May
593 Park Ave. at 64th St. NYC
P. O. Box 2590
GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Tel. 774-3284 Central Village Tel. 564-2147

The Robert H. Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896 6166

GF 5-2276-2277
Edw. C. Halvorsen, Inc.
FUNERAL DIRECTORS
310 12 8th AVENUE BROOKLYN 20 N.Y.
In Continuous Service to the Community Since 1849

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road
Yksi maili etelään Hypoluxa tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305)734-4800

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Lakeside Chapel

Funeral Directors

131 Lakeside Dr.
Lake Worth, Florida

Puhelin 582-6633

MOODY'S DINER

and CABINS

Erikoisia päivällisiä, Curb- palvelus

KOTITEKOISET LEIVOKSET

WALDOBORO, MAINE

Juhannus

at

Tamarack Lodge

Beach Pond, Voluntown, Conn.

Saturday, June 20th

Chicken barbecue 6-8 pm.

Dance music by

Anderson Brothers

Kokko 9:30 pm.

Barbecue tickets \$8.00 for reservations call 203-376-0224

Marmorisia ja graniittisia hautakivisiä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. 836-2113
42 Main St., Newport, N.H.

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus

Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213

Kunniakonsuli Leonard Kopelman (vas.), Sirkka Lassila, Finlandia Foundationin Bostonin jaoston presidentti Mimmu Hartiala-Sloan ja pääkonsuli Antti Lassila juhannuskoivujen edustalla.

Suvijuhla

Finlandia Foundationin teemana

Finlandia Foundationin Bostonin jaosto päätti kevätkauden sunnuntaina pidettyjen suvijuhlien merkeissä.

Kaunis kesäsunnuntai oli houkuttanut koko joukon suomalaisia ja Suomen-mielisiä paikalle, sillä luvassa oli hyvä ja mielenkiintoinen ohjelma.

Suomen pääkonsuli Antti Lassila ja hänen vaimonsa Sirkka Lassila sekä kunniakonsuli Leonard Kopelman Bostonista olivat juhla vieraina.

Sekä konsuli että rouva Lassila kertoivat humoristisista kokemuksistaan, joita heille on kertynyt diplomaattivuosiensa aikana.

Antti Lassilan diplomaattiura alkoi 1960-luvun alkupuolella Marsellein kaupungissa Etelä-Ranskassa. Ainoana ongelmana oli se, että hän ei puhunut sanaakaan ranskaa. Kaupungista löytyi onneksi Berlitzin kielikoulu. Ilo oli kuitenkin lyhytaikaista, sillä koulussa ei opetettu ranskaa, vaan kaikkia muita mahdollisia kieliä.

Rouva Lassilan vastuulle jäi kaikenlaiset seuraelämä koskevat asiat. Uudessa maassa on aina opittava uudet tavat ja tottumukset, mikä vie aikansa.

New Yorkiin Lassilat saapuivat 19 kuukautta sitten.

Kansantanssiryhmä Revontulet antoi näytteen Kaustisen kansantanssijuhlien vatrien valmistamasta ohjelmasta. Ryhmä on kutsuttu esiintymään tämän kesän juhliille.

Revontulet ovat harjoitelleet ahkerasti lounaspuolelisen ohjelmansa Leena Kokkin johdolla koko talven ja kevään. Esiintyminen oli osoituksena, että kova työ on johtanut tuloksiin, sillä tanssijuhla sujuu riippaalla ja taidokkaalla vauhdilla.

Suomalaisten tanssien lisäksi ryhmä esitti joukon amerikkalaisia 1800-luvun seurustelutansseja. Nämä tanssit kuuluvat heidän ohjelmistonsa myös Kaustisilla, missä tuskin on nähty tämän tyyppisiä tansseja aikaisemmin.

Revontulet tanssivat aikakauden tanssi- ja vaatetustyyliin Sturbridge Villagessa. Kaavoja ei löytynyt mistään, tanssijoiden piti tehdä omat näkemiensä vaatokappaleiden mukaan. Kerroivat, että suvijuhlaa edeltävänä yönä Leena Kokk valvoi aamu neljään asti ompelustensa parissa.

Ohjelman jälkeen saatiin nauttia kahvia ja simaa monenlaisten herkkujen kera.

Revontulet amerikkalaisissa asuissaan.

HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

Low competitive prices

FULL SERVICE 632-1221

24-HOUR BURNER SERVICE Dependability for over 40 YEARS

Our 3rd Generation LOCALLY OWNED

Automatic Delivery is the same price as cash Minimum 150 Gallons g. Licensed Technicians New Customers Welcomed

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton Street, Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITOITA ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. BOX 449 Westminster, MA Valite tään myös kiinteistöjä Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO KODINOMISTAJIEN AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUSIA

376 Summer St. Fitchburg, MA Puh. 343-4853 Eino E. Niinimäki

71 Main St. Westminster, MA Puh. 874-5323 Glenn E. Niinimäki Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Fitchburg ja ympäristö

Kultaisen län Kerho

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontui tiistaina, kesäk. 9. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Presidentti Anton Nopanen avasi kokouksen tervetulois-toivotuksin. Sitä seurasi "America" ja "Maamme" laulujen laulaminen Mrs. Neima Johnsonin toimesta säestäjänä.

Vieraat: Laina Rinta-Pukilla, Närviölle Suomesta; Kerttu Hakkilä, Worcester ja Helen Joki, Rutland, toivotettiin tervetulleiksi.

Irene Vilakar luki edellisen kokouksen pöytäkirjan ja se hyväksyttiin yksimielisesti.

Martha Kivimäki kertoi Anni Harjun kaatuneen ja kärsivän nyt luonnurmasta. Hän on potilaana Henry Heywood Memorial sairaalassa Gardnerissa. Kerhoalaiset saivat myös kuulla, että Arvi Harju ja Reino Lehtikainen ovat sairaina kotonaan.

Hyvänä uutisena pidettiin tietoa siitä, että Henni Lappalaisen silmäleikkaus sujui erinomaisesti ja, että Henni on nyt toipilaana kotonaan.

Koska kokous oli kevätkauden viimeinen varsinaisen kokous, päätettiin ensimmäisestä syyskauden kerhopäivästä. Se on syyskuun 8. päivä.

Kerholaiset päättivät ostaa viisi Raivaaja Publishing Companyn osaketta.

Suurkittokset seuraaville heidän kerholle antamistaan lahjoista: Ethel Nopanen - \$10.00 syntymäpäivänsä johdosta (kesäk. 16); Tauno Tuomala - \$10.00 syntymäpäivänsä johdosta (kesäk. 28); Ethel Anttonen ja Alma Duly - munkeja ja Martha Carlson - "lady fingers".

"Happy Birthday" laulettiin Impi Äijälälle, joka juhlii syntymäpäiväänsä kesäk. 11. p:nä. Axel Hill oli jälleen huolehtinut

ohjelmasta ja se alkoi hänen omalla harmonikkasoolollaan. Tätä seurasi Irene Vilakarin yksinlaulu Mrs. Johnsonin säestäessä pianolla. Irenen kaunista ääntä on ilo kuunnella!

Miriam Orava luki runon "Pihlaja". Voi, miten se palauttihan Suomen kaikkien mieliin!

Mr. Nopanen johti yhteislaulua hetkeä Mrs. Johnsonin toimesta jälleen säestäjänä. Lauri Anttila viihdytti humoristisella pakinalla. Ethel Anttonen luki useita kirjoituksia ja Marita Toropainen luki juhannusrunoja. Kunpa voimme olla Suomessa juhannuksena!

Hanurinsoittajia kaivattiin. Yhteisvoimin toivottiin pikaista parannusta.

Lopuksi nautittiin herkullisen kahvipöydän antimista.

Ensi viikoinen lounaskokous alkaa klo 1 iltpäivällä.

Poika toukok. 21, 1987 Mr. ja Mrs. Lee K. Someröle (Diane L. Hannu), Poor Farm Road, New Ipswich, N.H.

Tyttö, toukok. 24, 1987 Mr. ja Mrs. Joel H. Seppälä (Sheelah M. Lawler), Timbertop Road, New Ipswich, NH.

Poika, toukok. 25, 1987 Mr. ja Mrs. Robert M. Ojalalle (Jody K. Aho), Rand Road, Rindge, NH.

Kesäjuhlat heinäkuun 3-5. p:nä Saiman Puistossa. Juhlat alkavat tanssin merkeissä perjantaina klo 8 ill. Bert Strömholm soittaa, Aatos Autio solistinaan. Kokko.

Lauantai-illan tanssimusiikista huolehtii Niils Lunsin.

Sunnuntaina kenttäreilukilpailut klo 9 aam. Kana barbecue klo 11:30, pääjuhla iltpäivällä klo 2. Päätäjäistanssit alkavat klo 4 iltpä. Kanteleryhmä Kreetat huolehtii musiikista.

Kaikki mukaan!

Kirkollisia

Fitchburg, MA

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus HYVÄT UUTISET lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaiin klo 2 iltpäivällä Elm St. Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, kesäk. 14 p., klo 8:30 ap. radiohartaus NEW LIFE - asemalta WEIM 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 ap., pastori David Wuori saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, kesäkuun 16 p., klo 7:30 ill. aikuisten kuoroarjoitus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus.

Kahvitarjoiluun kustantavat Mr. ja Mrs. Wäino Paananen.

Suomenkielinen puhelinhartaust kaikkina vuorokaudenaikoina numerosta: (617)343-8118. Evankelista Kerttu Kopsala.

Messiah Luterilainen seurakunta

Perjantaina, kesäkuun 12 p., klo 7:30 ill. Rukouskokous.

Sunnuntaina, kesäkuun 14 p., klo 7:45 aam. Suomenkielinen luterilainen tunti WCMX, 1000. Klo 9:15 aam. Sunnuntai koulu ja Raamattu luokka. Klo 9:30 Korkeakoululaisten Raamattu luokka. Klo 10:30 Englanninkielinen

Edestakainen lentomatkä Boston - Los Angeles Boston - San Francisco

\$ 278 soittakaa ja kysykää yksityiskohdista

GIT MATKATOIMISTO 169 Main St., Leominster Puh. 537-4536

Tanssit Sovittajan Puistossa

Demond Pond, Rutland, MA Lauantaina, kesäk. 13, p:nä klo 8 - 12 yöllä

Kurt Bischoff soittaa

Kaikki tervetulleita! Finnish American Club of Rutland (F.T.S.S.)

JOYCE I. HANNULA CFP Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500 Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS AMERICAN EXPRESS

Visit a Heikkila Dealership for Quality and Service you can Really Depend On.

EUGENE AND ALICE HEIKKILA

Over 600 new and used cars and trucks available Rentals • Leasing • Financing • Top trade-ins Factory-trained service

LUNENBURG FORD

Rte. 2A, Lunenburg • 345-1011

LUNENBURG FORD USED CAR ANNEX

525 John Fitch Hwy., Fitchburg • 345-2508

LUNENBURG ISUZU

Rte. 2A, Lunenburg • 345-1011

NORTH-END SUBARU/MAZDA

Rte. 13, Lunenburg • 582-4911

NORTH-END USED CAR SALES CENTER

Jct. Rte. 13 and Rte. 2A, Lunenburg • 345-1363

Tulevia tilaisuuksia

Lauantaina, kesäk. 13. p:nä klo 8-12 yöllä Finnish Ski Clubin juhannustanssit Saiman Puistossa. Humppe Veikko huolehtii musiikista. Kaikki tervetulleita!

Tanssit lauantaina, kesäk. 13. p:nä klo 8 - 12 yöllä Sovittajan Puistossa, Rutland, MA. Kurt Bischoff soittaa. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

Kesäjuhlat heinäkuun 3-5. p:nä Saiman Puistossa. Juhlat alkavat tanssin merkeissä perjantaina klo 8 ill. Bert Strömholm soittaa, Aatos Autio solistinaan. Kokko.

Lauantai-illan tanssimusiikista huolehtii Niils Lunsin.

Sunnuntaina kenttäreilukilpailut klo 9 aam. Kana barbecue klo 11:30, pääjuhla iltpäivällä klo 2. Päätäjäistanssit alkavat klo 4 iltpä. Kanteleryhmä Kreetat huolehtii musiikista.

Kaikki mukaan!

Kirkollisia

Fitchburg, MA

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus HYVÄT UUTISET lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaiin klo 2 iltpäivällä Elm St. Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, kesäk. 14 p., klo 8:30 ap. radiohartaus NEW LIFE - asemalta WEIM 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 ap., pastori David Wuori saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, kesäkuun 16 p., klo 7:30 ill. aikuisten kuoroarjoitus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus.

Kahvitarjoiluun kustantavat Mr. ja Mrs. Wäino Paananen.

Suomenkielinen puhelinhartaust kaikkina vuorokaudenaikoina numerosta: (617)343-8118. Evankelista Kerttu Kopsala.

Messiah Luterilainen seurakunta

Perjantaina, kesäkuun 12 p., klo 7:30 ill. Rukouskokous.

Sunnuntaina, kesäkuun 14 p., klo 7:45 aam. Suomenkielinen luterilainen tunti WCMX, 1000. Klo 9:15 aam. Sunnuntai koulu ja Raamattu luokka. Klo 9:30 Korkeakoululaisten Raamattu luokka. Klo 10:30 Englanninkielinen

Edestakainen lentomatkä Boston - Los Angeles Boston - San Francisco

\$ 278 soittakaa ja kysykää yksityiskohdista

GIT MATKATOIMISTO 169 Main St., Leominster Puh. 537-4536

IDS AMERICAN EXPRESS

JOYCE I. HANNULA CFP Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500 Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS AMERICAN EXPRESS

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, Ma. Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft Stephen R. Moorcroft

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO WINSLOW P. MAY johtaja Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, Mass. Puhelin: 726-1509

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST. FITCHBURG, MA TELEPHONE: 342-3635 Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means Local or Distant

Our convenient location, easily accessible from all parts of city and suburban towns. Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING IN COMPLIANCE WITH FTC

Suomen uutisia

Keskustapuolue haroi vastaan:

valtiosääntöpaketti läpi eduskunnassa

- Outoja ovat Keskustapuolueen oppositiopolitiikan kiemurat, myhäilevät Erkki Liikanen ja Kalevi Sorsa Johannes Virolaiselle (sein). Seija Karkista (vas.) eivät keppun Valtiosääntöpakettiseikkailut hymyilytä.

Keskustapuolueen vastustus ei riittänyt kaatamaan eduskunnan viime viikkoisessa täysistunnossa valtiopäiväjärjestyksen muuttamista ja siihen kytkeytyvää presidentin valtaoikeuksien rajoittamista. Lait hyväksyttiin vaadittavalla kahden kolmasosanemmistöllä äänin 132-64.

Keskustapuolueen ennen istuntoa tekemä ryhmäpäätös lakien vastustamisesta teki äänestyksen varsin tiukaksi. Hylkäämiseen olisi riittänyt kahden edustajan siirtyminen leiristä toiseen. Hallitusrintamaa tukivat vihreät, joiden äänet ratkaisivat lakien läpimenon. Vastaan äänestivät keskustapuolueen lisäksi SKDL, Demokraattinen vaihtoehto ja kristilliset.

Valtiosääntöpakettiin sisältyvän neuvoo-antavan kansanedustajien käyttöönoton eduskunta hyväksyi odotetun yksimielisesti. Demokraattinen vaihtoehto vastusti presidentin vaalitavan muutosta, mutta ei saanut tukea muilta ryhmiltä.

Kahden kolmasosan enemmistöllä hyväksyttävillä valmiuslaeilla voidaan tarvittaessa lieventää kansantaloutta uhkaavaa vakavaa häiriötä. Ne koskisivat

mm. ulkomaankaupan, hintojen, vuokrien ja palkkojen säännöstyä, mitä erityisesti vasemmisto-oppositio karsasti.

Tasavallan presidentin valtaoikeuksia kavennettiin mm. siten, että eduskunnan on oltava koolla hallitusta muodostettaessa. Tässä yhteydessä on lisäksi kuuluttava eduskunnan puhemiestä ja eri ryhmiä.

Jos presidentti hajottaa eduskunnan ja määrää uudet vaalit toimitettavaksi, voi eduskunta itse ratkaista työnsä lopettamisajan.

Muutos tehtiin myös presidentin veto-oikeuteen. Presidentin vahvistamatta jättämä laki palaa uuden säännöksen mukaan seuraaville valtiopäiville eduskunnan käsiteltäväksi. Myös vahvistamatta jäänyt kansanedustajan raha-asia-aloitteesta budjettiin otettu määräraha palaa eduskunnan käsiteltäväksi.

Presidentin valtaoikeuksien tähtipitemmälle menevää rajoittamista valmistellaan parhaillaan oikeusministeriössä. Hanke on kytkeyty presidentin vaalitavan muuttamiseen tulevaisuudessa suoraksi kaksivaiheiseksi kansanvaaliksi.

Vuoden 1988 presidentinvaaleissa sovellettavan suoran vaalin vaalitajamiesvaalin yhdistelmän eduskunta hyväksyi äänin

192-4. Hylkäämisen kannalla oli Demokraattinen vaihtoehto, joka on ajanut presidentin valinnan siirtämistä eduskunnan tehtäväksi.

Vaalitavan muutos merkitsee sitä, että ensi tammikuun presidentinvaaleissa kansalaiset äänestävät sekä presidenttiehdokasta että valitsijamiestä. Jos ehdokkaista ei kukaan saa yli puolta annetuista äänistä, valitsevat valitsijamiehet presidentin.

Keskustapuolue otti oppositiioroolin

Oppositioapuolueena uuden kannan ottanut keskustapuolue ei ollut tyytyväinen valtiopäiväjärjestyksen muutokseen sisältyvään lakienleppämään jättämisen säännösten muutokseen. Eduskunnan yhden kolmasosan suuruinen vähemmistö ei enää voi siirtää lakia yli vaalien, vaan aloaataan yli seuraavien valtiopäivien eli eduskunnan vuotuisen istutokauden. Hallituksessa ollessaan keskustapuolue oli antamassa eduskunnalle tätä esitystä.

Eduskunnan nyt lopullisesti hyväksymä valtiopäiväjärjestyksen muutos sisältää myös säännökset poikkeuksellisia oloja varten säädettävien valmiuslakien käsittelystä.

Suomen uutisia

Pikku-uutisia

Ydinyhteistyösopimus Kiinaan

Kiinan ydintutkimusseura ja Suomen Atomiteknillinen seura (ATS) allekirjoittivat Helsingissä maanantaina 15.6.1987. Perinteinen vastaanottotilaisuus järjestetään Naantalin kaupungin tulla samana päivänä klo 16.00.

Juhannuksen Tasavallan Presidentti ja Rouva Koivisto viettävät Kultarannassa.

Sopimuksen solmimisesta sovittiin suomalaisen valtuuskunnan vieraillessa Kiinassa viime lokakuussa. Kiinan ydintutkimusseuralla on vastaavainen sopimus Sveitsin, Ranskan ja Espanjan ydintekniisten seurojen kanssa.

Kiinalaista valtuuskuntaa johtaa seuran puheenjohtaja professori Jiang Shengjie. Sopimuksen suomalaisena allekirjoittajana oli ATS:n puheenjohtaja tekniikan tohtori Erkki Aalto.

Ruotsin tv-ohjelmia Suomeen

Mietintönsä jättäneen työryhmän mukaan on mahdollista, että Ruotsin televisio-ohjelmia, joka on ajanut presidentin valinnan siirtämistä eduskunnan tehtäväksi.

Suomi suosittelisi ruotsalaisille maanpäällisen ohjelmansiirtoverkoston rakentamista. Mietinnössä esitetään, että ohjelmansiirtoasemia rakennetaan Turkuun, Tampereeseen, Loviisaan ja Espooseen. Koko verkko olisi valmis vuonna 1992.

Ruotsin ohjelmat nähtäisiin Suomen televisiossa samanaikaisesti, kun ne lähetetään Ruotsissa eikä niitä tekstitetä suomeksi.

Presidenttipari Kultarantaan

Suomen Tasavallan Presidentti ja Rouva Tellervo Koivisto siirtyvät kesäviittoon Kultarantaan maanantaina 15.6.1987. Perinteinen vastaanottotilaisuus järjestetään Naantalin kaupungin tulla samana päivänä klo 16.00.

Juhannuksen Tasavallan Presidentti ja Rouva Koivisto viettävät Kultarannassa.

Holkeri Ruotsissa

Pääministeri Harri Holkeri on tehnyt epävirallisen esittelytymisvierailun Ruotsiin ja tapasi matkansa aikana Ruotsin pääministeri Ingvar Carlssonin.

Matkan aikana ei käyty perinpohjaisia poliittisia keskusteluja, vaan tarkoituksena oli oppia tuntemaan toinen toisensa.

Pääministeri Carlsson kutsui Holkerin viralliselle vierailulle Ruotsiin. Holkeri sanoi vierailun tapahtuvan niin pian kuin suinkin.

Lohjalle suurtilaus

Lohja Oy on saanut Yhdysvalloista suurtilauksen, jonka uskotaan auttavan yhtiön elektronikkateollisuuden tulevaisuudennäkymiä.

Lohja on jo vuosia kehittänyt elektroniluminenssilevyä ja kehitettytyöhön on upponut kymmeniä miljoonia markkoja.

Lohjan kehittämä elektroniluminenssilevy soveltuu erilaisiin näyttöpäätteiden levyksi.

Lohja sai ensimmäisen suurtilauksensa kansainväliseltä Hewlett-Packardilta.

Kokoomus mainosti eniten

Markkinatutkimus Oy on tehnyt tutkimuksen viime eduskuntavaalien mainonnasta.

Tutkimuksen mukaan puolueista mainosti eniten kokoomus, joka käytti eduskuntavaalimainontaansa 12,8 miljoonaa markkaa. Toiseksi eniten käytti keskustapuolue 11,9 miljoonaa. Sosiaalidemokraatit olivat kolmansia 9,3 miljoonalla markalla.

Puolueista kokoomus, ruotsalaiset ja sosiaalidemokraatit käyttivät eniten rahaa henkilökohtaisiin vaalimainoksiin eli noin kaksi kolmasosaa. Kaikkiaan puolueet mainostivat viime vaaleissa 55 miljoonalla markalla, kun summa oli vuoden 1983 vaaleissa 32 miljoonaa.

Täydet pisteet kolmessa kielessä

Suomen kieltenopettajien liitto on päättänyt palkita kevään ylioppilaskirjoituksissa ainutlaatuiseen tulokseen yltäneen Seija Mämmelän 1 000 markan stipendillä. Haapaveden lukion kirjoittanut Mämmelä sai täydet pisteet kolmen kielen eli ruotsin, englannin ja ranskan ylioppilaskokeissa.

Varkaus ottaisi pakolaisen

Varkauden kaupunki tarjoaa turvapaikkaa Chilessä kuolemaan tuomitulle miehelle ja hänen perheelleen. Kaupunginhallitus lupaa päätöksessään järjestää miehelle työpaikan ja koko perheelle asunnon.

Suomen uhkasi erota

Kokoomuksen puheenjohtaja Ilkka Suominen uhkasi omiaan erolla jos puolueen jäsenet eivät usko hänen selvityksiään hallitusneuvotteluista.

Keskustapuolue on aikaisemmin väittänyt Suomen allekirjoittaneen kolme paperia porvarihallituksen muodostamiseksi.

• Suominen väittää keskustapuolueen valehtelevan, eikä suostu pukeutumaan valehtelijan viitta.

Puolueensa valtuustossa puhunut Suominen sanoi, että jos omieni keskuudessa vallitsee luottamuspula, se antaa aihetta uusiin johtopäätöksiin.

Etelä-Afrikan kauppa loppuu

Heinäkuun alussa astuu Suomessa voimaan laki, joka katkaisee kaupan Etelä-Afrikan kanssa.

Lakion jo annettu eduskunnan käsiteltäväksi ja se kieltää viennin Etelä-Afrikan lisäksi Namiбияn sekä tuonnin kyseisistä maista.

Kaupan kieltäminen jää vaikutuksiin hallituksen mukaan vähäiseksi, sillä kauppa on käytännössä ollut jo lähes nollassa.

Suomenruotsalaisten viikko Tukholmassa

Tukholmassa on alkanut suomenruotsalaisuutta esittelevä viikko ja avajaismarssiin osallistui noin 5 000 henkilöä. Juhlavikoin aikana esitellään suomenruotsalaisuutta ruotsalaisille monin eri tavoin. Mukana on teatteriesityksiä, kansantanssien ja myös poliittisia keskusteluja.

Pikku-uutisia

Keskustapuolue syyttää kokoomusta

Keskustapuolueen lehdet syyttävät kokoomusta jo allekirjoitettujen sopimusten rikkomisesta.

Kepun lehtien mukaan keskustapuolue, kokoomus, ruotsalainen kansanpuolue ja kristilliset allekirjoittivat sopimuksen, jonka mukaan puolueet pyrkivät porvarilliseen hallitukseen Päävo Vääräyksen tullessa pääministeriksi.

Kepun lehtien mukaan tämä allekirjoitettiin ennen eduskuntavaaleja ja vaalien jälkeen tehtiin vielä kaksi sopimusta porvarihallituksesta.

Kokoomuksen puheenjohtaja Ilkka Suominen on jyrkästi kieltänyt sopimusten rikkomisen.

Polkupyörä ilmaiseksi

Joensuussa voi kuka tahansa kaupunkilainen tai matkailija vuokrata kaupungilta polkupyörän ilmaiseksi tänä kesänä.

Lainattavat pyörät on maalattu keltaisiksi ja kaupungilla on niitä 26 kappaletta.

Tempauksellaan Joensuu aikoo haalia kesällä entistä enemmän matkailijoita kaupunkiin. Idea ilmaisiin pyöriin tuli kaupungin opiskelijoilta.

Sata isoa purjelaivaa Helsinkiin

Helsinkiin saapuu ensi vuoden kesällä yli sata isoa purjelaivaa, jotka osallistuvat Tall ships -kilpapurjehdukseen. Helsinki on kilpailun välisatama ja purjelaivat ovat Helsingissä muutama päivän ankkuroituna aivan Kauppatorin läheisyyteen.

Pohjanmaa Irlannissa

Merisotakoulun miinalaiva Pohjanmaa on purjehtinut laivastovierailulle Limerickiin Irlantiin. Vierailu on osa Pohjanmaan runsaan kuukauden mittaista koulutuspurjehdusta.

Pohjanmaan laivastovierailu Limerickissä kestää kaksi päivää. Ohjelmassa on mm. jalkapallo-ottelu Irlannin armeijan joukkueita vastaan.

Sanomalehtien julkaisijat Suomessa

Helsingin Finlandia-talossa on alkanut sanomalehtien julkaisijain 40. maailmankongressi, johon osallistuu 450 osaanottajaa 29 maasta.

Kongressin aiheina ovat mm. vapaan lehdistön kehittäminen etelän maihin, Helsingin etyk-päättösasiakirjan toteutuminen ja lehdistön uskottavuus.

Liiton suomalainen jäsen on Sanomalehtien Liitto.

Ruotsalaiset haluavat Koiviston

Ruotsalaisen kansanpuolueen jäsenistön enemmistö haluaa Mauno Koiviston edelleen presidentiksi.

Puolue teetti jäsenkyselyn, jonka mukaan kyselyyn vastanneista 51 prosenttia on Koiviston takana.

Toiseksi eniten kannatusta sai puolueen puheenjohtaja Christoffer Taxell, jota kannatti joka neljäs puolueen jäsen ja kolmanneksi eniten kannatusta sai kokoomuksen Harri Holkeri, 13 prosenttia.

Pekka Vennamo syytti isäänsä

Maaseudun puolueen puheenjohtaja Pekka Vennamo on syyttänyt isäänsä, puolueen kunnia-puheenjohtaja Veikko Vennamoa yrityksistä hajottaa puolue.

Veikko Vennamo on aikaisemmin syyttänyt puoluetoimistoa ja puolueen pahoja henkiä vaalitappioista.

Pekka Vennamo vastasi syytöksiin puolueen lehden palstoilla. Hänen mukaansa syy vaalitappioon löytyy sekä isästä että pojasta.

Paasiolle haastaja

Sosiaalidemokraattisen puolueen eduskuntaryhmän johtaja Pertti Paasio on saanut haastajan kesäkuun alussa pidettävään puolueen puheenjohtajan vaaliin.

Kilpailijaksi on ilmoittautunut sosiaaliliikkeen pääjohtaja Vappu Taipale. Hän suostui puolueen naisliiton pyyntöön asettua ehdokkaaksi.

Taipaleella ei kuitenkaan uskota olevan suuria mahdollisuuksia Paasiota vastaan.

Kaatopaikat suuri ongelma

Ympäristöministeri Kaj Bärnadin (sd.) mukaan kaatopaikkojen tila on edelleen yksi ympäristösuojelun suurimpia pulmia.

Riskikaatopaikkoja on noin 400, eivätkä lääninhallitukset pysty valvomaan niitä tehokkaasti nykyisellä henkilöstöllä, sanoi Bärnadin lääninhallitusten ympäristösuojelutoimistojen neuvotelpäivillä Kuopiossa äskettäin.

FINNEXPRESS
FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE
WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS
MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR
LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$690 • SEATTLE \$790
LOS ANGELES \$890 • MONTREAL \$640*
 * RULES AVAILABLE UPON REQUEST
CHILDREN 50% — INFANTS 10%
MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA
SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY FOR RESERVATIONS CONTACT:
HANSLIN
TRAVEL SERVICE
 40 East 49th Street New York, N.Y. 10017
 Telephones:
 212 832-8989 800 223-0567
 "PUHUMME SUOMEA"

Tilaus ja osoitteenmuutos

osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomailla 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja
 P.O. Box 600
 Fitchburg, MA 01420
 Puh. (617) 343-3822

WE'VE WON THE AWARD FOR HAVING THE BEST PASSENGER SERVICE OF ANY AIRLINE.
FLY WITH A WINNER. FLY SAS.

SAS
 The Airline of Scandinavia

Passenger Service Award
 SAS
 Air Transport World
 1986